

Potvrda strateškog partnerstva

Poseta predsednika Rusije Dmitrija Medvedeva Beogradu, na dan oslobođenja grada, i pre nego što se dogodila okarakterisana je kao istorijska. To je i razumljivo budući da najviši predstavnici obe države u poseti vide priliku da strateško partnerstvo u odnosima Srbije i Rusije bude snažno potvrđeno i da ekonomska saradnja dobije novi uzlet.

Poseta je, prema rečima predsednika Srbije Borisa Tadića, prilika da se učvrste bilateralni odnosi sa Rusijom, „prijateljskom zemljom čiju podršku u vezi sa politikom prema Kosovu veoma cenimo“. Ekonomska saradnja nije ništa manje važna, o čemu svedoče i Tadićeve reči da sa velikim nestrpljenjem očekuje da vidi gde će biti moguće plasirati finansijska sredstva iz Ruske Federacije u srpsku ekonomiju. Reč je o dogovoru dve strane o dodeli ruskog kredita od oko milijardu evra koji treba da bude postignut tokom posete predsednika Medvedeva. Oko 350 miliona evra od tog kredita treba da bude iskorišćeno za pokriće budžetskog deficita Srbije, dok je 650 miliona evra namenjeno za infrastrukturne projekte.

Predsednik Medvedev je još početkom prošle godine rekao da odnose Rusije i Srbije vidi kao odnose strateškog partnerstva. Maja ove godine poručio je da Srbiju smatra jednim od ključnih partnera Rusije u jugoistočnoj Evropi. Srbiji, prema njegovim rečima, nije potrebna samo moralna ili pravna podrška, već i podrška koja bi bila iskazana potpisivanjem bilateralnih sporazuma, kojima se unapređuje život ljudi.

Iako je, kako za ovaj dodatak Danasa ističe Sergej Šojgu, kopredsednik Rusko - srpskog Međudržavnog komiteta, teško ponovo naći projekat takvih razmera poput energetskog dogovora, postoje perspektive realizacije krupnih inicijativa: izgradnje beogradskog metroa i stanice „Prokop“, dolazak novih banaka u Srbiju i širenje liste roba za bescarinski uvoz u Rusiju.

Predsednici Tadić i Medvedev, prema rečima Branislava Grujića, kopredsednika Rusko-srpskog biznis dijaloga, imaju obavezu da saradnju na velikim sistemskim projektima postave kao osnovu daljeg razvoja, ali ne treba smetnuti s uma da je i saradnja na nivou privatnih malih i srednjih preduzeća od suštinskog značaja za obe države.

Na kraju, poseta Dmitrija Medvedeva, pored političkog i ekonomskog, ima simbolički značaj jer se dešava na godišnjicu oslobođenja Beograda u Drugom svetskom ratu. Užurbano vraćanje crvenoarmejskih naziva srpskim ulicama ne bi trebalo da bude podstaknuto samo ekonomskim očekivanjima od posete Medvedeva. Jer, Rusija u Beogradu traži saveznika uoči obeležavanja 65. godišnjice pobeđe nad fašizmom u maju naredne godine.

Posetom predsednika Rusije Srbiji ekonomska saradnja dobije novi uzlet: Boris Tadić i Dmitrij Medvedev u Beogradu februara 2008.

Nema razloga da se Srbija prema svojim antifašističkim tradicijama odnosi bojažljivo. Kao što ekonomski i politički odnosi Srbije sa svetom, u kojem je Rusija određena kao jedan od ključnih saveznika, treba da bude racionalan

i pragmatičan, tako stvari treba da stoje i na vrednosnom planu.

Isticanje vrednosti slobode međunarodnom imidžu Srbije i daljoj stabilizaciji unutrašnjih prilika može samo da ide u prilog.

Sergej Šojgu, kopredsednik Rusko-srpskog Međudržavnog komiteta i ministar za vanredne situacije

Srbija je energetski čvor Balkana

Mirko Cvetković, premijer Srbije

Očekujem organizovaniji pristup srpskih privrednika

Branislav Grujić, kopredsednik Rusko-srpskog biznis dijaloga

Pravim informacijama do uspešnije saradnje

Kopredsednik Rusko-srpskog Međudržavnog komiteta i ministar za vanredne situacije Sergej Šojgu

Srbija je energetska čvor Balkana

Rusija želi Srbiju kao jedno od ključnih energetskih čvorišta na Balkanu koje postaje značajan subjekt na evropskom tržištu tranzita gasa - kaže u intervjuu za naš list uoči posete predsednika Rusije Srbiji, kopredsednik Rusko - srpskog Međuvladinog komiteta i ministar za vanredne situacije u ruskoj vladi Sergej Šojgu. U razgovoru o kojem su ocenjeni dosadašnji učinci i dalji planovi, naš sagovornik najavljuje realizaciju značajnih projekata u infrastrukturi, izgradnju beogradskog metroa, stanice „Prokop“, moguć dolazak novih banaka u Srbiju i širenje liste roba za bescarinski uvoz u Rusiju.

Govoreći o radu Komiteta, Sergej Šojgu kaže: - Rad je najbolje ocenjivati prema rezultatima i na tom planu ja ne sumnjam u efikasnost takvog mehanizma međuvladne komunikacije koji poseduje instrumente za delovanje i dobar prostor za predlaganje inicijativa i rešavanje nasušnih problema međusobnih odnosa u različitim sferama. Rusko - srpski Međuvladin komitet za trgovinu, ekonomsku i naučno - tehničku saradnju igra ulogu koordinatora u razvijanju ekonomsko - trgovinskih veza među našim zemljama. Među prioritnim pravcima u radu Komiteta je energetika i u prvom redu, kontrola realizacije sporazuma o nafti i gasu, transport, poljoprivreda, turizam, saradnja u oblasti predupređivanja i otklanjanja vanrednih situacija, vanredne humanitarne pomoći, u vojnoj oblasti, ali i na regionalnom nivou.

Neposredni kontakt kopredsednika komiteta ne jednom pomogao je da se prevaziđu nastale poteškoće i učvrste dogovori koji su bili osnova za pripremu rešenja vlade obe zemlje s ciljem razrade izabranih pravaca saradnje. Ne bih sada hteo da se udubljujem u specifičnosti rada Komiteta, ali mogu da vas уверим, da je to efikasan, koristan i ispravan način razrade zajedničkih, uzajamno korisnih i dugoročnih rešenja

u razvijanju obostranih, pre svega, trgovinsko - ekonomskih odnosa. Praktično sve što se događa u rusko - srpskim odnosima, pojavljuje se kao predmet razmatranja ili rezultatom delovanja Međuvladnog komiteta. Od poslednjih primera iz 2009. mogu da navedem letošnje potpisivanje dogovora o prevozu iskorišćenog nuklearnog goriva iz reaktora Instituta „Vinča“ u Rusiju, utvrđivanje novog skraćenog Protokola Sporazuma o slobodnoj trgovini koji su bili re-

> Jedan od osnovnih zadataka naše međusobne trgovine ostaje postizanje njene maksimalne uravnoteženosti i u vezi s tim uvećanje izvoznih kvota srpske robe na ruskom tržištu, za šta, prema našem mišljenju, postoje sve pretpostavke

zultat rada našeg komiteta. Mnogo je takvih primera.

● **Mogu li se očekivati neki крупni projekti, poput energetskog dogovora?**

- Teško je, gotovo nemoguće, ponovo naći projekat takvih razmera poput energetskog dogovora, ali bez sumnje, postoje velike perspekti-

Сопредседатель Российско-сербского Межправительственного

Россия не собирается ограничиваться энергетической

● **Как вы оцениваете работу российско-сербского Межправительственного комитета?**

- Работу, как вы знаете, лучше всего оценивать по результатам и в этом плане у меня нет сомнений в эффективности такого механизма межправительственного общения, который себя зарекомендовал действенным инструментом и хорошей площадкой для предложения инициатив и решения насущных проблем двусторонних отношений в различных сферах. Российско-сербский Межправительственный комитет по торговле, экономическому и научно-техническому сотрудничеству играет координирующую роль в развитии торгово-экономических связей между нашими странами.

Среди приоритетных направлений повестки дня Комитета фигурируют энергетика, и, в первую очередь, контроль реализации нефтегазового соглашения, транспорт, сельское хозяйство, туризм сотрудничество в области предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций, чрезвычайной гуманитарной помощи, в военной области, а также на региональном уровне.

Неоднократно прямой контакт сопредседателей комитета помогал справиться с возникающими трудностями и закреплять договоренности, которые становились основой для подготовки решений правительства двух стран с целью проработки выбранных направлений сотрудничества. Я не хотел бы

сейчас углубляться в специфику работы Комитета, но могу вас уверить, что это эффективный, полезный и, я бы даже сказал, передовой механизм выработки единых, взаимовыгодных и долгосрочных решений в области развития двусторонних, в первую очередь, торгово-экономических отношений.

Практически все, что происходит в российско-сербских отношениях является предметом обсуждения или результатом деятельности Межправительственного комитета. Из последних примеров 2009 года, кстати, могу привести подписание летом соглашения о вывозе использованного ядерного топлива из

Новые области сотрудничества

● **В чем Вы видите наиболее значительный потенциал для расширения сотрудничества, учитывая, что на сегодняшний день самая большая доля торгового сотрудничества приходится на энергоносители?**

- Вы правильно заметили. Юнергетическая сфера является сейчас и останется в дальнейшем приоритетным и стратегически важным как для России, так и для Сербии элементом нашего двустороннего сотрудничества. Мы хотим видеть Сербию, принимающей полноформатное участие в проекте «Южный поток», что позволит ей закрепить за собой позицию одного из ведущих энергетических узлов на Балканах, стать заметным игроком на европейском рынке транзита газа, а также, благодаря подземному хранилищу газа «Банатский двор», одним из центров его хранения, обеспечивая, тем самым, надежное снабжение страны и региона этим энергоносителем. Модернизация предприятия «НИС» позволит в ближайшей перспективе предложить как внутреннему, так и внешнему потребителю, высококачественные и конкурентоспособные нефтепродукты, отвечающие европейским требованиям.

Однако Россия, безусловно, не собирается ограничиваться энергетической сферой, в которой она по праву считается одним из самых серьезных игроков в мире. Мы плотно работаем над развитием и других направлений сотрудничества. Среди наиболее крупных областей можно назвать транспорт и сопутствующую инфраструктуру. В активной фазе обсуждения - участие российских компаний в строительстве метро в Белграде, новой железнодорожной станции «Прокоп», в ряде других инфраструктурных проектов, включая увеличение портовых мощностей на р. Дунай.

Прорабатываем варианты расширения своего участия на кредитно-финансовом рынке Сербии, в том числе возможность прихода сюда «Газпромбанка». Помимо этого большие перспективы видим в сотрудничестве в области фармацевтики и сельского хозяйства.

Novе oblasti saradnje

● **U čemu vidite najznačajniji potencijal za proširenje saradnje, imajući u vidu da sada najveći deo trgovinske razmene čine energenti?**

- Energetska oblast je sada, a i ubuduće će ostati prioritnim i strateški važnim elementom naše saradnje, kako za Srbiju, tako i za Rusiju. Mi želimo da vidimo Srbiju koja preko punopravnog učešća u projektu „Južni tok“, učvršćujući poziciju jednog od ključnih energetskih čvorova Balkana, postaje značajan činilac na evropskom tržištu tranzita gasa, a takođe, zahvaljujući podzemnom skladištu gasa „Banatski dvor“, jednim od centara njegovog skladištenja, a samim tim, neophodnog snabdevanja zemlje i regiona tim energentom. Modernizacija kompanije NIS ubrzo će obezbediti, kako domaćim, tako i inostranim potrošačima, visokokvalitetne i konkurentne naftne proizvode, koji odgovaraju evropskim potrebama.

Isto tako, Rusija se ni u kom slučaju ne priprema samo za saradnju u energetskoj sferi, u kojoj se ona sama s pravom smatra jednim od najozbiljnijih faktora u svetu. Mi istovremeno radimo na razvoju drugih pravaca saradnje. Među najkrupnijim oblastima možemo da izdvojimo transport i prateću infrastrukturu. U aktivnoj fazi je razmatranje učešća ruskih kompanija u gradnji metroa u Beogradu, nove železničke stanice Prokop, ceo niz drugih infrastrukturnih projekata, uključujući luke na Dunavu.

Razrađujemo varijante širenja svog učešća na kreditno - finansijskom tržištu u Srbiji i u tom smislu mogućnost dolaska Gazprombanke. Osim toga, velike perspektive vidim u saradnji u oblasti farmacije i poljoprivrede.

ve realizacije крупnih inicijativa. Već sam pomenuo infrastrukturne projekte. Od 30. septembra do 2. oktobra u Beogradu je održano drugo zasедanje rusko - srpskog Saveta za saradnju u oblasti transporta na nivou zamenika ministara Srbije i Rusije.

Održana je otvorena i konstruktivna diskusija uz razmatranje najperspektivnijih pravaca i mogućnih oblika saradnje u oblasti vazdušnog, železničkog, vodnog i putnog transporta. Odvojeno, veoma važno pitanje bilo je izgradnja metroa u Beogradu i prateće infrastrukture, a takođe o razvoju putne i železničke infrastrukture oko Beograda.

Nadamo se da će ubrzo početi i realizacija tih dogovora, tim pre, što je pitanje davanja ruskog kredita Srbiji, koji je ključan za realizaciju konkretnih infrastrukturnih projekata, praktično već rešeno.

● **Može li da se očekuje proširenje spiska roba koje ulaze u režim sporazuma o slobodnoj trgovini?**

- Jedan od osnovnih zadataka naše međusobne trgovine ostaje postizanje njene maksimalne uravnoteženosti i u vezi s tim uvećanje izvoznih kvota srpske robe na ruskom tržištu, za šta, po našem mišljenju, postoje sve pretpostavke. Dalja liberalizacija rusko - srpske trgovine je jedan od osnovnih oslonaca u tome.

Комитетна Сергеј Шойгу

сферой

Мы надеемся на скорое развитие и реализацию достигнутых договоренностей, тем более, что вопрос с выделением российского кредита Сербии, который является ключевым для запуска конкретных инфраструктурных проектов, уже практически решен.

● **Можно ли ожидать расширение списка товаров, подпадающих под соглашение о свободной торговле?**

- Одной из основных задач нашей двусторонней торговли остается достижение максимальной ее сбалансированности и в этой связи увеличение экспортных поставок сербских товаров на российский рынок, причем для этого, по нашему мнению, имеются все предпосылки. Дальнейшая либерализация российско-сербской торговли является одним из ключевых звеньев в этой цепочке. В настоящее время значительное количество товарных групп уже выведены из нового Протокола об изъятиях к Соглашению о свободной торговле между Россией и Сербией, подписанного 3 апреля с.г. Однако это не предел и мы продолжаем работать над совершенствованием торгового режима с целью полной отмены таможенных сборов в двусторонней торговле. Но, как вы понимаете, это не слишком простая задача и решать ее мы должны вместе, исходя из взаимных интересов.

В подтверждение своих слов могу сказать, что в настоящее время специалисты

Nedavno je značajna količina novih robnih grupa uvedena u sporazum, na osnovu Protokola potpisanog 3. aprila. To nije kraj i mi nastavljamo da radimo na usavršavanju trgovinskog režima s ciljem potpunog uklanjanja carinskih ograničenja u našoj trgovini. Ali, kao što razumete, to nije tako prost zadatak i dužni smo da ga rešavamo zajedno, polazeći od zajedničkih interesa.

Za potvrdu svojih reči mogu da navedem da upravo sada specijalisti rade na stvaranju maksimalnih uslova za izvoz farmaceutskih i mesnih proizvoda sada potpadaju pod rusko zakonodavstvo o licenciranju i kvotama. Nastavlja se razmatranje mogućnih varijanti bescarinske trgovine čitavog niza drugih roba. U svakom slučaju, stepen liberalizacije rusko - srpske trgovine već je dostigao 96 odsto.

● **Predsednik Srbije Boris Tadić zatražio je od Rusije kredit u iznosu od milijardu evra. Šta sa sobom nosi taj finansijski aranžman?**

- Što se tiče kredita, to pitanje je praktično rešeno. Ja u ovom slučaju govorim o principijelnoj saglasnosti dve vlade. Konkretni finansijski uslovi su ostavljeni saglašanju ministrima finansija naših zemalja i odgovarajućim grupama eksperata, ali to su u velikom stepenu samo tehnički momenti.

Dragan Bisenić

> Одной из основных задач нашей двусторонней торговли остается достижение максимальной ее сбалансированности и в этой связи увеличение экспортных поставок сербских товаров на российский рынок, причем для этого, по нашему мнению, имеются все предпосылки

работают над созданием максимально благоприятных условий для поставок из Сербии в Россию лекарственной и мясной продукции, которая пока подпадает под российское законодательство о лицензировании и квотировании. Продолжается расчет возможных вариантов беспрошланных поставок и ряда других товаров. В любом случае, уровень либерализации российско-сербской торговли уже достигает 96%.

● **Президент Сербии Борис Тадич попросил у России кредит в размере миллиарда евро. Каков ответ России и в чем будет заключаться возможная финансовая договоренность?**

Что касается кредита, то этот вопрос, как я уже упомянул, практически решен. Я в данном случае говорю о принципиальном согласии российского правительства. Вместе с тем конкретные финансовые условия предоставления заемных средств обсуждаются министрами финансов двух стран и соответствующими группами экспертов, но это уже в большей степени технические моменты. *Драган Бисенић*

Premijer Mirko Cvetković ističe da Srbija i Rusija konstantno unapređuju međusobnu saradnju

Očekujem bolji i organizovaniji pristup srpskih privrednika

Osnovu dobrih odnosa Srbije i Rusije čini pre svega viševекovno prijateljstvo dva naroda. Obostrani interes je da se stvore uslovi da se ovi prijateljski odnosi pretoče u strateško partnerstvo između Srbije i Ruske Federacije. Imajući to u vidu konstantno unapređujemo saradnju u praktično svakom segmentu delovanja Vlade: političkom, ekonomskom, kulturnom, infrastrukturnom - izjavio je za Danas predsednik Vlade Srbije Mirko Cvetković.

Snažna podrška Ruske Federacije očuvanju teritorijalnog integriteta Srbije, rekao je premijer Cvetković, značajno je doprinela da se realizuje politika Srbije kada je reč o Kosovu i Metohiji, odnosno da se pitanje nelegalnog proglašenja nezavisnosti sa političkog prenese na teren međunarodnog prava.

- Kad je reč o ekonomskim odnosima, ova Vlada je u praksi pokazala koliko je privržena razvoju saradnje sa Ruskom Federacijom. Za samo godinu dana u više oblasti uspostavili smo partnerske odnose čiji će se pozitivni efekti osećati u narednim decenijama - naveo je Cvetković. Prva privatizacija javnog preduzeća u Srbiji, podsetio je premijer, realizovana je upravo sa ruskim partnerom.

- Najveći infrastrukturni projekat u novijoj istoriji Srbije, izgradnja gasovoda Južni tok, takođe se realizuje u saradnji sa Rusijom i značajno će doprineti energetske stabilnosti i ekonomskom razvoju zemlje. U domenu električne energije, ruski partner je otpočeo rekonstrukciju Đerdapa, najvećeg hidrocentrale u Srbiji, a postoji i ozbiljan interes ruskih investitora za izgradnju novih kapaciteta za proizvodnju električne energije - kazao je Cvetković.

Dobru ekonomsku saradnju između dve zemlje, prema njegovim rečima, Vlada planira da dodatno unapredi i to pre svega kroz pogodnosti koje pruža Sporazum o slobodnoj trgovini.

- Za naše proizvode plasman na rusko tržište je od izuzetnog značaja. Očekujem bolji i organizovaniji pristup srpskih privrednika, dok će Vlada pružiti punu podršku realizaciji svih kvalitetnih projekata - rekao je Cvetković. On je podsetio i da je Rusija je postala jedan od najvećih uvoznika poljoprivrednih proizvoda iz Srbije, te da su za mandata aktuelne vlade ukinute vize za građane Srbije, što stvara preduslove za dodatno unapređenje odnosa.

Ambasador Rusije u Srbiji Aleksandar Konuzin povodom posete predsednika Rusije

Srbija je jedan od centralnih partnera

Dragan Bisenić

Poseta predsednika Medvedeva dešava se u dobrom trenutku. Odnosi Srbije i Rusije idu uzlaznom linijom, a to se odnosi i na aktivan politički dijalog i na uspešnu ekonomsku saradnju. Sada, budući da imamo tako dobru osnovu za rad, važno je usmeriti dalju saradnju u budućnosti. Smatram da će nam poseta Predsednika Rusije Srbiji u tome pomoći. Sada imamo sve uslove i za efikasnu saradnju i za uspešnu posetu - kaže ambasador Rusije u Srbiji Aleksandar Konuzin u intervjuu za Danas.

Predstavljajući sadržaj posete, ambasador Konuzin kaže da će biti potpisano više sporazuma. - Tokom predstojeće posete predsednika Medvedeva planirano je potpisivanje niza međuvladinih sporazuma koji se tiču razvoja bilateralne saradnje u oblasti ekonomije, nauke, obrazovanja i kulture. U toku je intenzivan rad na njihovoj pripremi i nadam se da ćemo biti svedoci potpisivanja važnih dokumenata. Među njima su i Sporazum o naučno-tehničkoj saradnji, o saradnji u oblasti humanitarnog reagovanja, sprečavanja prirodnih nesreća, o saradnji ministarstava unutrašnjih poslova Ruske Federacije i Republike Srbije, o saradnji parlamenata naših zemalja i drugi. Siguran sam da će oni otvoriti još jednu novu stranicu rusko-srpskih odnosa i značajno proširiti bilateralno partnerstvo, podvlači naš sagovornik.

● **Rusija je jedan od četiri spoljnotopolitička prioriteta Srbije. Koliko je Srbija važna za spoljnu politiku Rusije?**

- Srbija je za Rusiju tradicionalno važan partner na Balkanu - sa kojim tesno saradujemo, posebno u vezi sa pitanjima rešavanja konflikata na

Balkanu. Ovaj dijalog odgovara ne samo interesima bilateralne saradnje, već i interesima čitavog regiona. Potpisivanjem sporazuma o izgradnji „Južnog toka“ naši odnosi dobili su još jednu dimenziju u kojoj nastupamo kao partneri - isporuka energenata za Evropu.

● **Ekonomska saradnja ne daje još uvek sve potencijalne rezultate. Gde leže najveće mogućnosti?**

- Još jednom bih želeo da istaknem veoma važni ulogu Srbije za Rusiju, ulogu jednog od centralnih partnera na Balkanu. Siguran sam da raz-

voj naše saradnje potpuno odgovara uzajamnim interesima; taj razvoj je plodotvoran i usmeren ka efikasnom korišćenju rezervi koje imamo i pokretanju zajedničkih projekata koji doprinose stabilnosti u regionu. Mislimo da postoji veliki potencijal u jačanju bilateralnih trgovinsko-ekonomskih odnosa, posebno u okviru realizacije energetskih sporazuma između naših država.

U uslovima krize poseban značaj dobija dalja liberalizacija bilateralne trgovine između Srbije i Rusije. I s tim u vezi primena Protokola o izuzimanju od 3. aprila 2009. godine, a u vezi sa Spo-

razumom o slobodnoj trgovini od 28. avgusta 2000. godine, omogućila nam je ne samo da proširimo spisak robe, već i da pozitivno utičemo na izbalansiranost bilateralne robne razmene što će kao rezultat imati povećanje obima trgovine. Rusija, sa svoje strane, u Srbiji vidi dugoročnog partnera i pouzdanog prijatelja, što pruža čvrstu osnovu za dalje investicije u srpsku privredu, uključujući i davanje državnog kredita koji će biti usmeren kako na pokrivanje deficita u državnom budžetu tako i na investicije u oblasti infrastrukture. Drugo zasedanje rusko-srpskog Saveća za saradnju u oblasti saobraćaja, koje je održano početkom oktobra u Beogradu, jasno je pokazalo postojanje niza perspektivnih infrastrukturnih projekata za koje postoji obostrani interes.

Sve u svemu, rusko-srpske ekonomske veze idu uzlaznom linijom. Neću pogrešiti ako kažem da ćemo uskoro moći da govorimo, ne samo o saradnji u energetskej sferi, već i o drugim granama koje nisu ništa manje važne za privredu Rusije i Srbije.

● **Gde vidite prepreke, u političkoj nespremnosti i nerazumevanju ili u nespremnosti kompanija da odgovore zahtevima tržišta ili postoje neke razlike u poslovnoj kulturi koje se otežavaju prevazilaze?**

- U svim oblastima koje ste naveli prisutne su određene teškoće. Međutim, mi aktivno radimo i trudimo se da rešimo novonastale probleme i razmišljamo iznajmajući u obzir interese svih strana. Ne bih sada da se udubljujem u traženje krivica zbog krajnje sporih rešenja niza važnih pitanja za razvoj trgovinsko-ekonomskih odnosa među dve države. Međutim, oni bezuslovno postoje.

● **Srpski parlament usvojio je dokument kojim se određuje neutralna pozicija zemlje prema**

Dmitrija Medvedeva

Rusije na Balkanu

vojnim savezima. Ipak, u Srbiji se dugo diskutuje o mogućnosti da se ona priključi NATO. Kakvo je gledište Rusije, imajući u vidu rezerve koje ona ima prema širenju NATO na svojim granicama? Vi ste lično ohrabрили Srbiju da se snažnije okrene EU. Da li biste to učinili i u slučaju NATO?

- Kako smo već nekoliko puta govorili, Rusija ne vidi smisao u daljem širenju NATO-a. Ova organizacija, bez obzira na sve njene transformacije, ostaje vojna alijansa. Koliko mi je poznato, ideja ulaska u NATO ima malo pristalica u Srbiji. ● **Rusija je jedna od zemalja koja istrajno podržava Srbiju kada je reč o stavu prema Kosovu i Metohiji. Hoće li Rusija izneti svoje argumente pred Međunarodnim sudom pravde i kako će u tim argumentima uspeti da razdvoji slučajeve Južne Osetije i Kosova i Metohije?**

- Ruski predstavnici će izaći pred Međunarodni sud sa argumentima o nelegitimnosti jednostranog proglašenja nezavisnosti. Rusija je od početka podržavala Srbiju u tom pitanju, te ćemo i ovog puta nastupiti zajedno. Što se tiče Južne Osetije, situacija je sasvim drugačija. Rusija je godinama glasila za rezoluciju Saveta bezbednosti UN kojom se potvrđuje teritorijalni integritet Gruzije. Ali avgusta 2008. situacija se promenila iz temelja - Gruzija je izvršila agresiju protiv Južne Osetije, poginuli su ruski mirovotvorci i civili koji su imali rusko državljanstvo. Rusija je bila dužna da interveniše i pomogne svojim državljanima. Međutim, posle toga režim Sašašvilija ponovo je počeo da govori o namerama da se južnoosetinski problem reši vojnim putem. U ovakvim uslovima, kada je reč o zaštiti ljudskih života, Rusija nije imala drugog izlaza nego da prizna nezavisnost Južne Osetije i Abhazije.

● **U autorskom prilogu za Danas predložili ste da se oslobodiocima Beograda vrate imena ulica. Kakvo je današnje značenje negovanja antifašističkih tradicija i slobode uopšte budući da su i one često odbačene u ime oslobađanja od komunističkog nasleđa?**

- Siguran sam da bez prošlosti nema budućnosti i mi ne smemo zaboraviti svoju istoriju, naročito ako je reč o njenim toliko važnim i tragičnim stranicama, kao što je Drugi svetski rat. I politička konjunktura ovde ne sme biti odlučujući faktor. Zbog toga sam veoma zahvalan srpskim organizacijama i građanima koji su dali inicijativu da se beogradskim ulicama vrate imena ruskih komandanata pod čijom je komandom oslobođen ovaj grad. U tome vidim uspostavljanje istorijske pravde. ■

Foto: Stanislav Milojković

> **Rusko-srpske ekonomske veze idu uzlaznom linijom. Neću pogrešiti ako kažem da ćemo uskoro moći da govorimo ne samo o saradnji u energetskej sferi, već i o drugim granama koje nisu ništa manje važne za privredu Rusije i Srbije**

Интервью посла России в Сербии А.В.Конузина

Сербия для России один из центральных партнеров на Балканах

Фото: Станислав Милојевић

> **В целом, российско-сербские экономические связи находятся на подъеме, и я не ошибусь, если скажу, что в скором времени мы сможем говорить не только о сотрудничестве в энергетической сфере, но и в других, не менее важных для экономики Сербии и России отраслях**

● **В каком момент двусторонних отношений происходит визит президента Дмитрия Медведева и какие результаты этот визит может принести?**

При каких условиях в двусторонних отношениях этот визит может дать хорошие результаты? - Я считаю, что визит Д.А.Медведева происходит в удачный момент. Отношения России и Сербии находятся на подъеме, это касается и активного политического диалога, и успешного экономического сотрудничества. Сейчас, имея такую хорошую основу для работы, важно наметить направления дальнейшего взаимодействия на перспективу. И в этом, думаю, нам поможет визит в Сербии Президента России. У нас сейчас есть все условия и для эффективного сотрудничества, и для успешного визита.

● **Какие документы готовятся, и что они будут регулировать в отношениях двух стран?**

- В ходе предстоящего визита Президента Российской Федерации Д.А.Медведева планируется подписать ряд межправительственных соглашений, касающихся развития двустороннего сотрудничества в сфере экономики, науки, образования и культуры. В настоящее время идет интенсивная работа по их подготовке и я надеюсь, что мы будем свидетелями подписания важных документов. Среди них Соглашение о научно-техническом сотрудничестве, о сотрудничестве в области

гуманитарного реагирования, предупреждения стихийных бедствий, о взаимодействии между министерствами внутренних дел Российской Федерации и Республики Сербии, о сотрудничестве между парламентами наших стран и др.

Уверен, что они откроют еще одну новую страницу российско-сербских отношений, значительно расширив двустороннее партнерство.

● **Россия является одним из четырех внешнеполитических приоритетов Сербии. Может ли Россия со своей стороны сказать то же о Сербии? Насколько вообще Сербия важна для российской внешней политики?**

- Сербия для России является традиционным важным партнером на Балканах, с которым мы тесно сотрудничаем, в частности, по вопросам урегулирования конфликтов на Балканах. Этот диалог отвечает не только интересам двустороннего сотрудничества, но и региона в целом. С подписанием соглашения по строительству «Южного потока» в наших отношениях добавилось еще одно измерение, в котором мы выступаем как партнеры – поставка энергоносителей в Европу.

● **Экономическое сотрудничество пока не дает всех потенциально возможных результатов. В чем состоят самые большие возможности?**

- В очередной раз хотел бы подчеркнуть важнейшую роль Сербии для России в качестве одного из центральных партнеров на Балканах. Убежден, что развитие нашего сотрудничества полностью отвечает

взаимным интересам, является плодотворным и направленно на эффективное использование имеющихся у нас резервов и продвижение совместных проектов, способствующих обеспечению стабильности в регионе.

По нашему мнению существует большой потенциал в наращивании двустороннего торгово-экономических отношений, особенно в рамках реализации энергетических договоренностей между нашими государствами.

В условиях кризиса особое значение приобретает дальнейшая либерализация двусторонней торговли между Россией и Сербией. И в этой связи применение подписанного 3 апреля 2009 г. в Белграде нового Протокола об изъятиях из Соглашения о свободной торговле от 28 августа 2000 г., позволило расширить не только номенклатуру товаров, но и положительно повлиять на сбалансированность двустороннего товарообмена что, в конечном итоге, приведет к увеличению объемов торговли.

Россия со своей стороны видит в Сербии долгосрочного партнера и надежного друга, что дает твердую основу для дополнительных капиталовложений в сербскую экономику, включая предоставление государственного кредита, который будет направлен как на покрытие дефицита бюджета страны, так и на инвестиции в сферу инфраструктуры. Второе заседание российско-сербского Совета по сотрудничеству в области транспорта, прошедшее в начале октября с.г. в Белграде, наглядно показало наличие ряда перспективных

инфраструктурных проектов, в отношении которых имеется взаимный интерес.

В целом, российско-сербские экономические связи находятся на подъеме, и я не ошибусь, если скажу, что в скором времени мы сможем говорить не только о сотрудничестве в энергетической сфере, но и в других, не менее важных для экономики Сербии и России отраслях.

● **Где Вы видите преграды, в политической неготовности, непонимании или неспособности компаний соответствовать требованиям рынка или существуют некие различия в деловой культуре, которые трудно преодолеть?**

- Определенные трудности присутствуют во всех обозначенных вами сферах, однако мы активно работаем и стараемся решать возникающие проблемы и разногласия по мере их возникновения и с учетом интересов всех сторон. Я бы не хотел сейчас углубляться в поиски виновников крайне медленного решения ряда важных вопросов для развития торгово-экономических отношений между двумя государствами, однако такие, безусловно, имеются.

● **Сербский парламент принял документ, которым определяется нейтральная позиция Сербии в отношении военных союзов. Однако в Сербии долгое время ведется дискуссия о возможности ее присоединения к НАТО... Как на это смотрит Россия, принимая во внимание ее отношение к расширению НАТО и ее приближению к границам России? Вы сами поощряли Сербии на пути к ЕС. Поступили ли бы Вы так же и в случае, когда речь идет о НАТО?**

- Как мы уже неоднократно говорили, Россия не видит смысла в дальнейшем расширении НАТО. Эта организация, несмотря на все ее трансформации, остается военным альянсом. Насколько мы известно, у идеи присоединения к НАТО в Сербии немного сторонников.

● **Россия является одной из стран, неизменно поддерживающих Сербии по вопросу Косово и Метохии. Выступит ли Россия со своими аргументами перед Международным судом и как она сможет в этих аргументах**

отделить ситуацию с Южной Осетией и Косово?

- Разумеется, российские представители выступят в Международном суде с аргументацией о нелегитимности

«Южный поток» приобретает все большее геополитическое значение

● **После нелегких и негладких переговоров заключены соглашения о продаже «НИС» компании «Газпром нефть» и о строительстве газопровода «Южный поток». Разумеется, энергетическое соглашение двух стран имеет огромное экономическое значение, но оно, несомненно, имеет и более широкое значение, даже геостратегическое. Что в этом контексте означает заключение соглашения для Сербии и всего региона ЮВЕ?**

- Вы еще забыли упомянуть проект модернизации ПХГ «Банатский Двор», который также является составной частью межправительственного соглашения. По праву важнейшим элементом нашего двустороннего сотрудничества является присоединение Сербии к проекту «Южный поток», благодаря чему для нашей страны открывается серьезная перспектива превращения в один из центральных энергетических узлов на Балканах. В целом этот проект должен стать трамплином для интенсификации наших торгово-экономических отношений в различных сферах, т.к. его реализация потребует подключения широкого круга российских и сербских экономических операторов. Наряду с этим, «Южный поток» позволит расширить и европейское партнерство Сербии через участие западных компаний в реализации газовых проектов. Недавнее заявление французского премьер-министра Ф.Фийона во время его недавней встречи с В.В.Путиным о заинтересованности Франции в участии в этом проекте стало еще одним подтверждением того, что «Южный поток» приобретает все большее геополитическое значение.

Благодаря такому партнерству Сербия становится заметным игроком и неотъемлемым элементом на европейском рынке транзита газа. Развитие системы подземного хранилища природного газа «Банатский двор» позволит ей стать одним из важных элементов в системе надежного снабжения «голубым топливом» не только своей промышленности, но и южного региона Балкан.

Всем известно, что по условиям договора купли-продажи контрольного пакета акций НИС российской ОАО «Газпром нефть» вложит в модернизацию нефтеперерабатывающих предприятий более 500 млн. евро. Реализация этой задачи позволит продукции НИС стать конкурентоспособной как на внутреннем, так и региональном рынках нефтепродуктов, отвечающей европейским стандартам.

Россия, обладая крупной сырьевой базой, в состоянии финансировать и реализовывать энергетические и инфраструктурные проекты, полностью обеспечивая потенциальных потребителей необходимыми объемами поставок углеводородов.

Таким образом, в результате совместной работы в рамках нефтегазового соглашения Сербия, используя соответствующую ресурсную и технологическую базу, получает уникальную возможность в развитии и продвижении на Балканах собственного промышленного и энергетического потенциала, что положительно скажется на темпах экономического роста страны.

одностороннего провозглашения независимости Косово. Россия с самого начала поддерживала Сербии в этом вопросе, мы вместе выступили и в этот раз. Что касается Южной Осетии, здесь случай совершенно другой. Россия много лет голосовала за резолюции Совета Безопасности ООН, подтверждающие территориальную целостность Грузии. Но в августе 2008 г. ситуация коренным образом изменилась – Грузия совершила военную агрессию против Южной Осетии, погубили российские миротворцы, мирные жители, в том числе имеющие российское гражданство. Россия обязана была вмешаться и прийти на помощь своим гражданам. Однако после того, как она отразила агрессию, режим Саакашвили вновь заявил о намерении решать югоосетинскую проблему военным путем. В этих условиях, когда речь шла о защите жизни людей, у России не было другого выхода, кроме признания независимости Южной Осетии и Абхазии.

● **В нашей газете Вы высказали предложение вернуть улицам Белграда имена его освободителей. Какое значение сегодня имеет сохранение антифашистской традиции и свободы вообще, учитывая, что от них часто отказываются во имя освобождения от коммунистического наследия?**

- Я убежден, что нет будущего без прошлого, и мы не должны забывать свою историю, тем более, если речь идет о столь важных и трагических ее страницах, как Вторая мировая война. И политическая конъюнктура не должна здесь оказывать решающим фактором. Поэтому я очень признателен тем сербским организациям и гражданам, которые выступили с инициативой возвращения улицам Белграда имен российских военачальников, под командованием которых освобождался этот город. Вижу в этом восстановление исторической справедливости. ■

Branislav Grujić, kopredsednik Rusko-srpskog biznis dijaloga

Pravim informacijama do uspešnije saradnje

➤ U Srbiji do pre godinu dana vrlo malo ljudi je želelo da se bavi poboljšanjem poslovnih odnosa dve zemlje. Danas je to hit tema i na sve strane se osnivaju poslovni saveti, društva koja imaju za cilj propagiranje boljih odnosa

Naša uloga je da iniciramo smanjenje prepreka na koje poslovni ljudi u Srbiji i Rusiji nailaze u radu, plasmanu roba ili kretanju radne snage. Pokušavamo da doprinesemo rešavanju problema koji blokiraju saradnju namećući ih kao kame drжавним strukturama obe zemlje. U tome imamo punu podršku Ambasade Rusije u Srbiji i Ambasade Srbije u Rusiji, Ministarstva spoljnih poslova i Međuvladine komisije

Data reč je najveća obaveza

• **Konkurencija na ruskom tržištu je velika u oblasti građevinarstva, što je vaša osnovna delatnost. Kako ste uspeali da u takvoj konkurenciji izborite mesto za vašu kompaniju?**

- Za bilo koji uspeh je potreban rad i disciplina u dužem vremenskom periodu. Konkurencija podstiče napredak i ne dozvoljava da se uspravate, kao u svim segmentima društva. Mi smo u Rusiji lokalna ruska firma sa znanjem, iskustvom, tehnologijama najrazvijenijih zapadnih država u građevinarstvu. U svakoj zemlji nastojimo da kombinujemo sve dobro što je u lokalnu sa onim što mi znamo. Imamo princip da se držimo date reči, što je za nas vrhunac obaveze. Sve ostalo je samo rad i izbegavanje rizičnih poslova.

je koja nas redovno kontaktira - kaže u intervjuu za *Danas* Branislav Grujić, kopredsednik Rusko-srpskog biznis dijaloga. Grujić je i vlasnik kompanije PSP Farman koja godinama posluje u Rusiji. • **Koliko poseta predsednika Medvedeva Srbiji otvara vrata poslovnoj saradnji i ohrabruje privrednike da približe dva tržišta?**

- Kako su Srbija i Rusija istorijski i duhovno bliske, a istovremeno u biznisu nema sasvim lake i tečne saradnje, dva predsednika imaju obavezu da saradnju na državno-ekonomskim velikim sistemskim projektima postavе kao osnovu daljeg razvoja. Uz to, saradnja na nivou privatnih malih i srednjih preduzeća od suštinskog je značaja za obe države.

• **Vi održavate kontakte sa liderima ruske države i biznisa. Kakav je njihov stav prema privrednoj saradnji sa Srbijom?**

- Ekonomska saradnja sa Srbijom je počela kao politički podržan projekat. Rуска privreda tek u ovo krizno vreme shvata neophodnost izlaska van granica Rusije. To je i logično, jer pre krize Rusija je bila među zemljama sa najvećim profitnim stopama na uloženi novac, bilo u trgovinu, berzu ili proizvodnju. Kriza zahteva agresivniju ekonomsku spoljnu politiku, kakvu Rusija i primenjuje.

➔ Strana XVIII

Данное слово обязывает больше всего

• **Конкуренция на российском рынке большая в сфере строительства, а это Ваша основная деятельность. Как Вам удалось в таких условиях найти хорошее место для своей компании?**

- Любой успех требует труд и дисциплину в большом периоде времени. Конкуренция требует продвижения, совершенствования и не позволяет вам спать. В принципе так дела обстоят во всех сегментах общества. В России мы являемся местной российской фирмой со знанием, опытом, технологиями в строительстве самых развитых западных стран. С любой стране мы настаиваем совместить все хорошее на этом месте с тем, что мы знаем. Наш принцип соблюдать данное нами слово и это для нас вершина нашей обязанности. Все остальное - это работа и принятие рискованных проектов.

государстве. Все это смущает. Появляется много посредников, обещающих российскому бизнесу золотые горы и это в итоге заканчивается неприятными сценами. Небольшое количество людей в России понимает принцип работы и менталитет российских партнеров. Ведущие бизнесмены в России, исключая их несколько, по-русски не говорят, однако с русскими тяжело заниматься бизнесом на английском, либо сербском языках. РСБД ни в коем случае не претендует быть единственным местом встречи бизнесов, но с большим отрывом и без каких либо материальных требований помогает российским и сербским партнерам. Если больше ничем, то хотя бы достоверной информацией. *Д. Бисенич - М. Миширович*

Predsednik Moskovske banke i kopredsednik Rusko-srpskog biznis dijaloga Andrej Borodin

Banka će moći da proširi poslovanje na čitav region

Moskovska banka je počela svoju delatnost u Srbiji pre godinu dana, kaže njen predsednik i kopredsednik Rusko-srpskog biznis dijaloga Andrej Borodin.

- Prošao je period organizovanja i počeo praktičan rad. Banka prvenstveno opslуžuje i finansira korporativne klijente, a uvode se različiti programi kreditiranja fizičkih lica. Centrala Moskovske banke odobrila je kredit NIS-u, firmi kćerki ruske kompanije Gaspromnjeft u iznosu od 100 miliona američkih dolara. Uz to, započeto je izdavanje plastičnih kartica. Uspešno se vode pregovori za angažovanje niza kompanija i organizacija, odnosno radi se o projektima plata. Banka će od sledeće godine započeti program hipotekarnih i „keš, kredita“ za državljane Republike Srbije, a planira se otvaranje filijala u većim gradovima Srbije, kao što su Niš i Novi Sad. U budućnosti, u slučaju postojanja interesantnih perspektiva za razvoj biznisa, vrlo je moguće da će banka da proširi svoje prisustvo i u susedstvu: Hrvatskoj, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini - navodi prви човек Moskovske banke.

• **Kakvo je Vaše lično iskustvo sa Beogradom?** - Beograd je interesantan grad sa velikom istorijom. Svake godine on postaje sve privlačnije mesto za inostrane goste, ali i dobija značaj kao regionalni centar koji utiče na svetsku politiku i ekonomiju.

• **Kako ocenjujete zainteresovanost ruskih kompanija za rad na teritoriji Srbije i kako vidite uslove za poboljšanje saradnje?** - Tržište Srbije se brzo razvija i veoma je privlačno za ne samo ruske preduzetnike. Ekonomiji države su potrebne investicije. Velika zaštita i stimulisanje inostranih investicija od strane srpske vlade doprineli bi poboljšanju saradnje.

• **Šta će u vezi sa ovim, značiti poseta predsednika Dmitrija Medvedeva?** - Poseta predsednika Rusije potvrđuje prioritet Rusije na Balkanu, istorijsku blizinu dve države, važnost Srbije u svetskom političko-ekonomskom procesu. Taj istorijski događaj potvrđuje sigurnost daljeg razvika naših prijateljskih odnosa. Očekujem, svakako, da će posle posete ruskog predsednika biti još više zajedničkih projekata.

Dragan Bisenić

Prioritetni projekti

• **Na šta će biti usmerena pažnja u budućem radu foruma?**

- Biće, kao i obično, određene prioritetne sfere saradnje i biće razjašnjeno čime mi možemo biti korisni jedni drugima. Pre svega, to su infrastrukturni projekti, projekti u naftno-gasnom kompleksu, razvika transportnog sistema, projekti u sferi poljoprivrede.

• **Kako je finansijska kriza uticala na vaše planove i kako se borite sa problemima koji nastaju u vezi sa njom?**

- Kriza je, bezuslovno, uticala na naš posao, obim posla je nešto smanjen, porasla je količina dugova koji se ne vraćaju na vreme. Sa druge strane, kriza je potvrdila pravilnost koncepcije razvika Moskovske banke, pokazala je njene prednosti u poređenju sa mnogim konkurentima. U tekućim uslovima važno je uzeti u obzir karakteristike ekonomske situacije. Mi predlažemo klijentima koji imaju privremenih poteškoća različite mere restrukturiranja dugova i istovremeno smo razmotrili sve prilaze kreditiranju. Za klijente koji imaju dobre finansijske pokazatelje i čvrsto stoje na nogama, naši proizvodi su postali jeftiniji i dostupniji.

• **Šta je po Vašem mišljenju glavni zadatak rusko-srpskog biznis foruma?**

- Rast poverenja i uzajamna pomoć preduzimača naših država. Na toj osnovi, naravno, tu je

➤ Banka će od sledeće godine započeti program hipotekarnih i „keš kredita“ za državljane Republike Srbije, a planira se otvaranje filijala u većim gradovima Srbije, kao što su Niš i Novi Sad

Президент ОАО „Банк Москвы“ и копрезидент Русско-сербского бизнес диалога Андрей Бородин

Банк может распространить свое присутствие на соседние регионы

• **Банк Москвы является первым российским банком, работающим на территории Сербии. Как складывается работа банка? Планируете ли Вы расширить деятельность на территории Сербии и если да, то в каком масштабе и направлении? Какие Ваши личные впечатления о Белграде?**

- Банк начал свою деятельность год назад, за это время пройден организационный этап, начата практическая работа. Банк осуществляет обслуживание и финансирование корпоративных клиентов, внедряются разнообразные программы кредитования физических лиц, начат

выпуск пластиковых карт. Помимо этого, успешно идут переговоры по привлечению ряда компаний и организаций на так называемые зарплатные проекты. Головным офисом Банка Москвы одобрен кредит сербскому нефтегазовому концерну НИС, дочерней компании российской Газпромнефти (объем финансирования 100 млн долларов США).

С 2010 года будут запущены программы ипотечного и розничного кредитования для граждан Республики

Сербия, планируется открытие филиалов в крупных городах Республики Сербия – Ниш, Новый Сад. В будущем, при наличии интересных перспектив развития бизнеса, Банк может распространить свое присутствие на соседние регионы: Хорватину, Черногорию, Боснию и Герцеговину.

Белград – интересный город с великой историей. Год от года он становится не только все более привлекательным местом для зарубежных гостей, но и набирает вес в качестве регионального центра, оказывающего влияние на мировую политику и экономику.

• **Повлиял ли финансовый кризис на Ваши планы и как Вы боретесь с возникающими в данной связи проблемами?**

- Кризис, безусловно, повлиял на нашу работу, объемы бизнеса несколько сократились, возрос уровень просроченной задолженности. С другой стороны, кризис подтвердил правильность концепции развития Банка Москвы, продемонстрировал его преимущества по сравнению с многими конкурентами. В текущих условиях важно учитывать особенности экономической ситуации. Мы предлагаем клиентам, испытывающим временные трудности, различные меры по реструктуризации долгов и одновременно пересмотрели свои подходы к кредитованию – для клиентов, имеющих хорошие финансовые показатели и крепко стоящих на ногах, наши продукты стали дешевле и доступнее.

• **Что, по Вашему мнению, является главной задачей русско-сербского бизнес форума?**

- Рост доверия и взаимная помощь предпринимателей наших стран друг к другу. И, конечно, на этой основе расширение экономического сотрудничества, причем не только в рамках двусторонней торговли, но и продвижение совместных проектов в Европе и других регионах мира.

• **Как Вы оцениваете заинтересованность российских компаний в работе на территории Сербии, и какими Вы видите условия для улучшения сотрудничества?**

- Рынок Республики Сербия быстро развивается и является чрезвычайно привлекательным для всех предпринимателей и не только российских. Экономика страны нуждается в инвестициях. Большая защита и стимулирование иностранных инвестиций со стороны сербского правительства

Приоритетные сферы

• **На каких вопросах будет сконцентрировано внимание форума в будущем?**

- Как обычно, будут определены приоритетные сферы сотрудничества и будет вырабатываться понимание, чем мы можем быть полезны друг другу. Прежде всего, это инфраструктурные проекты, проекты в нефтегазовом комплексе, развитие транспортной системы, сельскохозяйственные проекты.

способствовали бы улучшению сотрудничества.

• **Что, по Вашей оценке, будет означать в данной связи визит Президента Дмитрия Медведева?**

- Визит Президента России подчеркивает приоритет России на Балканах, историческую близость двух стран, важность Республики Сербия в мировом политико-экономическом процессе. Это историческое событие подчеркивает уверенность в дальнейшем развитии наших дружеских отношений. Ожидано, что после визита российского президента будет еще больше совместных проектов.

Драган Бисенич

Бранислав Груич, сопрегседайел Русско-сербского бизнес диалога

Плодотворное сотрудничество с помощью настоящей информацией

- Наша роль инициировать уменьшение препятствий, возникших у деловых людей в Сербии и России в работе, в том числе в представлении товаров и услуг, а также движении рабочей силы. Пытаемся помочь в решении проблем, препятствующих сотрудничеству, навязывая их в качестве тем для разговоров государственных структур обеих стран. В этом мы чувствуем поддержку Посольства Российской Федерации в Сербии, а также Посольства Республики Сербии в России, Министерства иностранных дел, а также поддержку Межгосударственной комиссии, которая постоянно с нами держит связь – заявляет в интервью для газеты «Данас» Бранислав Груич, сопредседатель Руско-сербского бизнес диалога. Господин Груич также является владельцем компании «ПСР-Фарман», работающей много лет в России.

• **Насколько визит Президента РФ, г-на Дмитрия Медведева раскрывает двери для делового сотрудничества и влияет надежду предпринимателям о более близких связях двух рынков?**

- Поскольку Россия и Сербия исторически и духовно близки, а в бизнесе нет совсем легкого и абсолютно плавного сотрудничества, постольку два президента должны поставить за основу дальнейшего развития взаимоотношений сотрудничество в больших системных экономических проектах государственного уровня. При этом сотрудничество на уровне частных

малых и средних предприятий очень значимо для обеих сторон.

• **Вы поддерживаете контакты с известными личностями российского правительства и бизнеса. Какое их отношение к сотрудничеству с Сербией?**

- Экономическое сотрудничество в Сербии началось в качестве политически поддерживаемого проекта. Российская экономика только в эту пору кризиса понимает необходимость выхода вне границ России. Это логично потому, что до кризиса Россия была страной с самыми высокими профитами относительно вложенных средств либо в торговле, либо в бирже или в производстве. Кризис требует более агрессивную экономическую политику, именно такую Россия применяет. Об этом свидетельствует договор в размере несколько десятков миллиардов долларов, который Россия подписала с Китаем неделю до визита Президента Медведева в Серию. Одинаковые шансы есть у Сербии, конечно, пропорционально нашим размерам и возможностям.

• **Каким образом сербское и российское хозяйство могут улучшить связи и где Вы видите шансы для сербских предприятий на российском рынке?**

- Есть старое, давно принятое мнение, что Россия – это рынок, на котором можно все продать. Однако забывают, что это не Советский Союз, и мы не Югославия. На сегодняшний день это очень жесткий рынок, с большими препятствиями для

представления и внедрения товаров. Это рынок требующий очень серьезного маркетинга для внедрения брендов и товаров из Сербии. Увеличение нашего экспорта напрямую связано с помощью, которую государство Сербия должно оказать своим экспортерам, стимулируя экспорт и формируя государственно-частную фирму, которая оказала бы полезные услуги небольшому сербскому хозяйству в продвижении товаров.

• **Бизнес диалог должен приблизить предпринимателей обеих сторон и устранить проблемы недостаточной информации друг о друге. Насколько видны успехи в этом?**

- Это проблема которой частично должен заниматься и Руско-сербский бизнес диалог (РСБД). После назначения сопредседателями г-на Бородина, Президента Банка Москвы, и меня, многие вещи сдвинулись с мертвой точки. Проведены две встречи, первая в Белграде, вторая в Москве. Они имели положительные моменты. Открыты офисы в Москве и в Белграде. Лично считаю, что можем сделать больше, но встречаем множество препятствий. В Сербии еще год назад немного людей хотели заниматься улучшением деловых взаимоотношений между двумя странами. Теперь это главная тема и везде создаются деловые советы, общества в целях пропаганды улучшения взаимоотношений. Многие этим занимаются, надеясь на прибыль, а некоторые, чтобы просто оправдать свои позиции в

Dragoljub Mićunović, predsednik Odbora za inostrane poslove Skupštine Srbije

Ruska Federacija istrajno podržava Srbiju

Miloš Mitrović

Ovih dana mnogi zaboravljaju da je Rusija nekoliko puta učestvovala u oslobađanjima Srbije, a nikad u okupacijama. To je tekovina naših prijateljskih, bliskih odnosa. Svojim ruskim sagovornicima rekao sam da kada biraju svoje prijatelje i pregovarače u Srbiji pogledaju da li oni baštine antifašizam kao zajedničku vrednost ili rehabilituju kolaboracionističke ideje. Slobodni ste da izaberete svoje saveznike, ali nemojte posle da se iznenadite - kaže za Danas Dragoljub Mićunović, predsednik Odbora za inostrane poslove Skupštine Srbije. Mićunović, koji je i šef delegacije Srbije u Savetu Evrope, navodi da Rusija istrajno podržava stavove Srbije.

● **Na šta je fokusirana saradnja parlamentarca Srbije i Rusije u Savetu Evrope?**

- Rusija je, pre svega, snažno podržala Srbiju oko kosovskog pitanja u raspravama u Savetu Evrope. Podržavali su i naš brzi ulazak u Savet Evrope. Naravno, Rusija sada ima otežanu situaciju, s obzirom na to da je priznala Južnu Osetiju i Abhaziju, ali uprkos tome ona insistira da su to dva različita problema i nastavlja da istrajava na podršci Srbiji u Savetu bezbednosti i pred Međunarodnim sudom pravde. To je okosnica dobrih odnosa koji se time ne iscrpljuju.

● **Da li postoje konsultacije između ruskih i srpskih parlamentarca u Savetu Evrope? Traži li Rusija da za podršku koju pruža Srbiji, Beograd uzvрати podržavajući politiku Kremļa na Kavkazu?**

- Nema redovnih konsultacija, ali naša delegacija saraduje sa kolegama iz Rusije i iz drugih država u Savetu Evrope. Rusija nije tražila od nas da priznamo Južnu Osetiju i Abhaziju, razumeju naše principijelno istrajavanje na međunarodnom pravu. Poslanici su u SE, kao što je poznato, grupisani kroz određene političke partije. Nas je većina u socijalističkoj grupaciji, dok je većina Rusa u grupaciji narodnih partija. Naravno, Rusa ima i u socijalističkoj i grupi liberalnih poslanika. Međutim, u svim ključnim pitanjima, kada je reč, pre svega o Kosovu i usvajanju određenih rezolucija, Srbija je u SE uživala podršku Rusije. Srpski poslanici su, takođe, podržavali Rusiju. Kada je bilo predloga da Rusija bude isključena iz SE zbog sukoba sa Gruzijom, mi smo i u partijskim grupama i u Političkom komitetu podržali predlog rezolucije izvestioca Grosa u kojoj je rečeno da je rat izazvao Tbilisi, a da je Moskva u odgovoru upotrebila prekomernu silu. Rezolucijom su obe strane pozvane na dijalog. Stav koji smo tada zauzeli, glaseći za tu rezoluciju, a protiv amandmana da Rusiji bude oduzet glas, prihvaćen je velikom većinom. Naša podrška je bila principijelna. Srbija se nikad nije

Foto: Srđana Savić

našla u nekom manjinskom bloku, u nekim sporovima, podržavajući neke stavove samo zato što su ruski. Većina u SE ne želi da na Rusiju gleda hladnoratovskim očima.

● **Koliko su intenzivni kontakti Odbora za inostrane poslove Narodne Skupštine sa poslanicima ruske Dume?**

- Nedavno sam u Strazburu imao sastanak sa šefom njihove delegacije Konstantinom Kosačovom. Razmotrili smo dve tačke koje su intrigirale i nas i njih. Jedna je bila pokušaj, preko Političkog komiteta, da se dovedu predstavnici Parlamenta Albanaca sa Kosova. Pozvani su, ali bilo je veoma važno, pošto Kosovo nije član Saveta Evrope, da ne mogu biti tretirani kao državna delegacija i primljeni kao parlamentarna delegacija, već samo kao gosti, pojedinci. Gosti iz Prištine su „promašili“ temu, govoreći o jačanju državnosti, dok smo se mi fokusirali na loše stanje ljudskih prava na Kosovu, što je, uz razvoj demokratije, jedina oblast o kojoj se u SE može raspravljati. Rusi, ali i delegati iz Ukrajine i nekih drugih država, podržali su nas, kako u insistiranju da Albanci budu primljeni samo kao gosti, tako i u ocenama o stanju ljudskih prava na Kosovu. Dakle, postoji vrlo bliska saradnja. Mi treba da čuvamo svoju samostalnost i principijelnost, ali i da imamo oslonac u jednom takvom savezniku. Bitno je da ne pravimo ustupke koji bi za nas bili neprincipijelni. Objasnio sam Kosačovu da bi Srbija priznanjem Južne Osetije i Abhazije srušila čitavu svoju koncepciju odbrane Kosova, što je on razumeo. Nemamo konflikt povodom toga.

● **Kakav je značaj grupe za prijateljstvo sa Rusijom u srpskom parlamentu?**

- Na čelo grupe prijateljstva s Rusijom je predsednica Narodne Skupštine, čime smo želeli da istaknemo značaj parlamentarne saradnje. Ta grupa je značajna, pored ostalog, zbog toga što priprema formalne susrete sa ruskim zvaničnicima i privrednicima. ■

Mladen Dinkić, potpredsednik Vlade Srbije, o ekonomskoj saradnji sa Rusijom

Potencijali dve države iznad ostvarenih rezultata

Gojko Vlaović

Srbija pridaje izuzetan značaj unapređenju sveukupnih odnosa sa Ruskom Federacijom, ističe u intervjuu za Danas Mladen Dinkić, vicepremijer i ministar ekonomije i regionalnog razvoja u Vladi Srbije. Dinkić, međutim, ističe da, iako je ekonomska saradnja značajan deo ukupne bilateralne saradnje, ostvareni rezultati na ekonomskom planu ne odgovaraju privrednim potencijalima obe zemlje.

● **Kako ocenjujete dosadašnju ekonomsku saradnju između Srbije i Rusije?**

- Robna razmena između Srbije i Rusije je od 2000. godine u stalnom porastu. Rusija je u 2008. prvi spolnotrgovinski partner Srbije po obimu robne razmene. Njen obim se stalno povećava i u 2008. je dostigao četiri milijarde dolara. Ovakvi podaci su, većim delom, posledica zavisnosti Srbije od ruskih energenata, nafte i gasa, čije učešće dominira već 20 godina u srpskom uvozu. U periodu januar-avgust ove godine ukupna robna razmena iznosila je nešto iznad 1,5 milijardi dolara u čemu je izvoz Srbije iznosio 211 miliona, što je pad od 45,5 odsto u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz iz Rusije smanjen je za 47,4 odsto u odnosu na isti period prethodne godine. Pad nivoa robne razmene posledica je aktuelne svetske ekonomske krize. Razvoju ukupnih ekonomskih odnosa doprinosi Sporazum o

slobodnoj trgovini iz 2000. godine i Protokol o izuzecima iz režima slobodne trgovine iz aprila ove godine, kojim je obezbeđen bescarinski uvoz i izvoz za oko 98 odsto roba. Međutim, mogućnosti koje pruža navedeni dokument nisu u potpunosti iskorišćene, pre svega kada je reč o srpskom izvozu.

Krediti

● **Očekujete li nove kredite Rusije prema Srbiji i da li su nam ti krediti potrebni?**

- Shodno dogovoru na najvišem nivou prilikom predstojeće posete ruskog predsednika Beogradu očekuje se dogovor dve strane o dodeli ruskog kredita od oko milijardu evra, od čega 350 miliona evra za pokriće budžetskog deficita Srbije, i 650 miliona evra za infrastrukturne projekte. Predstoje pregovori o uslovima kredita i projektima za koje bi bio iskorišćen.

● **Da li ima mesta za srpske proizvode u Rusiji s obzirom na to da na njenom tržištu postoji snažna konkurencija?**

- Iako na ruskom tržištu vlada velika konkurencija, postoje značajne mogućnosti za plasman kvalitetnih srpskih proizvoda u većem obimu, posebno uzimajući u obzir naše ranije dobre pozicije na ruskom tržištu. Naši izvoznici bi trebalo da se orijentišu na tržišta odgovarajućih ruskih regiona, na kojima bi mogli da budu konkurentni.

➔ *Strana XIV*

Foto: Danijel

Petar Škundrić, ministar rudarstva i energetike Srbije

Saradnja sa Rusijom je garant energetske stabilnosti

Gojko Vlaović

Srbija i Rusija imaju dugu tradiciju saradnje u energetici. Podsetio bih da je saradnja počela još u vreme dok su postojale države Jugoslavija i Sovjetski Savez. Danas Srbija najznačajniju stratešku saradnju u oblasti energetike ima sa Ruskom Federacijom. Sa tom zemljom najviše saradujemo u oblasti gasa i nafte ali takođe i u oblasti elektroenergetike, prvenstveno zbog toga što je značajan deo kapaciteta za proizvodnju električne energije napravljen na bazi ruske opreme i tehnologije. Posebno ističem značaj revitalizacije Hidroelektrane Đerdap 1. Reč je o investicionom zahvatu koji treba da omogući produžetak veka te hidroelektrane za više od 30 godina i da se podigne nominalni kapacitet instalisane snage za 162 megavata. Što se tiče gasno - naftnog aranžmana, najznačajniji deo projekta odnosi se na kupovinu 51 odsto akcija Naftne industrije Srbije. Veoma je važno pomenuti da je započeo proces kapitalne rekonstrukcije NIS-a, potpisivanjem ugovora između te kompanije i firme Lumus, vredan 396 miliona evra, a koji treba da se realizuje do 2012. i omogući NIS-u da proizvodi gorivo evropskog kvaliteta. Takođe, u projekte ekologije biće uloženo minimum 60 miliona evra, a moja procena je da će investiciona ulaganja u NIS u narednih četiri do pet godina premašiti 700 miliona evra. Strateški cilj, kome teže i Gaspromnjeft i Vlada Srbije, koja je manjinski vlasnik NIS-a, je da ta kompanija postane lider na tržištu naftnih derivata

● **Koliko su izgradnja gasovoda Južni tok i prodaja NIS-a Gaspromnjeftu značajni za privredni razvoj Srbije?**

- Veoma su važni. Podsetiću da smo tokom 2008. imali ukupnu privrednu aktivnost sa Rusijom, izraženu kroz trgovinsku razmenu, vrednu 4,4 milijarde dolara. Ruski izvoz u Srbiju iznosio je 3,4 milijarde dolara a najznačajniji deo vezan je upravo za oblast energetike. Izgradnja Južnog toka imaće strateški značaj za srpsku privredu. Prvo, obezbediće dovoljno gasa za tekuće ali i razvojne potrebe zemlje. Zatim, omogućiće da Srbija postane interesantna za potencijalne investitore zbog respektabilnih rezervi energenata, stabilnog snabdevanja i zbog niza drugih pogodnosti kao što je jedan od najnižih poreza na prihode kompanija u odnosu na okruženje. Naglasio bih i to da je prvobitno bilo predviđeno da kroz magistralni gasovod na teritoriji Srbije protiče minimalno 10 milijardi kubnih metara gasa, međutim naš pregovarački tim uspeo je da se izbori za cifru od 20 milijardi kubnih metara prirodnog gasa što će finansijski predstavljati značajnu dobit, a sa druge strane nećemo više morati da plaćamo skup transport gasa kroz Mađarsku koji je dostizao i do 80 miliona evra na godišnjem nivou. Ako dodam da ćemo ostvarivati i dobit od takse za prolazak gasa kroz našu zemlju, jasno se vidi koliko je za Srbiju značajan sklapanje gasno-naftnog aranžmana sa Rusijom. U ovom trenutku je rano govoriti o tome koliko će iznositi taksa jer će to biti predmet multilateralnih dogovora svih zemalja učesnica u realizaciji projekta Južni tok, koji tek slede.

● **Koliko je učešće Srbije u izgradnji Južnog toka i strateško partnerstvo sa Gaspromnjeftom u izgradnji skladišta Banatski Dvor značajno za obezbeđivanje energetske bezbednosti i stabilnosti u Srbiji?**

- Značajno je veoma. Preciznosti radi, naglasio bih da je značajno u istoj onoj meri koliko i za sve ostale evropske zemlje. Evropa više od 40 odsto svojih potreba za gasom, 30 odsto potreba za

Foto: Srđana Savić

naftom i 25 odsto potreba za ugljem obezbeđuje uvozom iz Rusije. Ni Srbija nije u ništa boljoj poziciji kada je reč o nafti i gasu jer su naša proizvodnja i rezerve veoma male. Nije nikakva tajna da će i ubuduće i Srbiji i drugim evropskim zemljama biti potreban ruski gas. Stoga je jako važno da se projekti kao što su magistralni gasovod Južni tok i podzemno skladište gasa Banatski Dvor realizuju zbog energetske stabilnosti kako Srbije tako i zemalja koje će preko Južnog toka obezbeđivati deo svojih potreba za gasom. Naša strana predano radi kako bi se skladište Banatski Dvor što pre napunilo potrebnim količinama gasa. U tom smislu završeno je oko 80 odsto radova na instalacijama dovodnog gasovoda Gospodinci - Banatski Dvor i isto toliko vezano za izgradnju instalacija za eksploataciju deponovanog gasa u skladištu. U toku je i punjenje preostalih količina gasa u skladište a do sada je utisnuto više od 200 miliona kubnih metara gasa čime smo u daleko povoljnijoj situaciji u odnosu na protekle godine.

● **Šta očekujete od procesa modernizacije NIS-a za šta sredstva obezbeđuje novi vlasnik Gaspromnjeft?**

- U narednih pet godina, naš cilj je da, izvršimo potpunu rekonstrukciju HE Đerdap, da produžimo

- Rekonstrukcijom NIS-a želimo da dostignemo tržišne ciljeve kroz rast proizvodnih kapaciteta te kompanije. Naš cilj je da nakon završetka rekonstrukcije, rafinerije NIS-a u Pančevu i Novom Sadu budu osposobljene za preradu više od sedam miliona tona sirove nafte na godišnjem nivou. Želimo da obezbedimo dovoljne količine naftnih derivata za srpsko tržište. Svesni smo činjenice da će se, nakon ukidanja Uredbe o zabrani uvoza naftnih derivata u Srbiji odvijati surova utakmica na domaćem tržištu naftnih derivata i da će samo uspešno rekonstruisani NIS moći ravnopravno da se upusti u tu utakmicu kako na našem tako i na drugim tržištima na kojima planira da plasira svoje proizvode. NIS će već sledeće godine izaći na određena tržišta u Jugoistočnoj Evropi. Zbog svega toga, država Srbija se, kao suvlasnik NIS-a, veoma ozbiljno priprema zajedno sa Gaspromnjeftom za punu liberalizaciju tržišta derivata.

● **Od kakvog je značaja za Srbiju rekonstrukcija Hidroelektrane Đerdap koja se sprovodi u saradnji sa ruskim partnerima?**

- U narednih pet godina, naš cilj je da, izvršimo potpunu rekonstrukciju HE Đerdap, da produžimo

Петар ШКУНДРИЧ
*министр энергетик и горной промышленности
Сербии*

Сколько европейским государствам важно сотрудничество с Россией в области нефти и газа, столько это сотрудничество нужно и Сербии. Мое желание состоит в том, что бы система ценностей в области свободы, науки, дела, взаимного уважения и дружеских отношений нашла свое полное отражение в сотрудничестве наших народов и государств и после окончания октябрьских мероприятий. Считаю что встреча Президентов Сербии и России еще больше укрепит наши отношения на благо всех граждан наших государств.

već hidroelektrane za minimum 30 godina i da povećamo njen kapacitet na 162 megavata. Đerdap je i sada najznačajniji elektroenergetski proizvodni kapacitet Srbije i u narednim godinama će biti jednak važan jer bez Đerdapa ne bi mogli da obezbedimo potrebne količine električne energije. Zato se rekonstrukcija i odvija fazno jer će svake godine biti isključeno po jedan agregat, što je otprilike oko 170 do 180 megavata snage.

● **Da li očekujete da će Rusija biti zainteresovana za proširenje energetske saradnje sa Srbijom i da će kompanije iz te zemlje nastaviti da ulažu u srpski energetski sektor?**

- Ruske kompanije su veoma zainteresovane za energetski sektor Srbije, podjednako kao što su zainteresovane kompanije iz drugih evropskih zemalja ali i iz drugih delova sveta. Danas u svetu vlada veliko interesovanje investitora za sektor energetike, posebno za elektroenergetiku, odnosno za hidropotencijale, obnovljive izvore energije i korišćenje nuklearne energije kao takođe čistog oblika energije pod uslovom da se na minimum svede opasnost od havarija. Ruske kompanije su zainteresovane za podizanje gasnih kogenerativnih termoelektrana-toplana u Srbiji, postoji zainteresovanost i za termo i hidro potencijale kao i za sisteme daljinskog grejanja. Ruski partneri razmatraju mogućnost saradnje sa Beogradskim elektranama. Reč je o velikom projektu čiji je cilj ostvarivanje ušteda i povećanje ukupne energetske efikasnosti sistema daljinskog grejanja. Takođe, postoji i ruska zainteresovanost, iskazana i kroz regulisanje otplate dugovanja Petrohemije prema Lukoilu i NIS-u, za ulazak u vlasničku strukturu tog preduzeća i nove investicije u petrohemijski kompleks.

➔ *Strana XX*

Драголюб МИЧУНОВИЧ

председатель Комитета по вопросам юлишки Скупщины Сербии

В эти дни многие не вспоминают что Россия несколько раз участвовала в освобождении Сербии, но никогда не была оккупатором. Это завоевание наших дружественных, близких отношений. Своим русским собеседникам я сказал что бы при выборе своих друзей и переговорщиков в Сербии посмотрели воспринимают ли они антифашизм как общую с Россией ценность, или реабилитируют идеи фашистов и их сторонников.

Miloš Bugarin, predsednik Privredne komore Srbije, o privrednoj saradnji s Rusijom

Bescarinski režim nije zaustavio pad izvoza

Milena Janjić

Privredna saradnja između Ruske Federacije i Srbije nije na zadovoljavajućem nivou, pogotovo kad je reč o izvoznim poslovima, s obzirom na to da je u prvih sedam meseci ove godine na rusko tržište izvezena roba u vrednosti od 182,7 miliona dolara. Taj podatak ne predstavlja ohrabrenje, pogotovo ako se zna da Srbija beleži konstantan spoljnotrgovinski deficit u razmeni sa Ruskom Federacijom, prvenstveno zbog uvoza energenata koji u ukupnom uvoznom bilansu učestvuje sa čak 80 odsto. Pri tom, treba podsetiti da je najveći deo međusobne razmene roba (čak oko 95 odsto) na bescarinskom režimu, što očigledno nije bilo dovoljno da se zaustavi pad izvoza u kojem su najzastupljeniji pokrivači podova i podne obloge, lekovi, hartija i razne vrste kartona, autogume, trešnje i višnje, šipke i profili od rafinisanog bakra - izjavio je za **Danas** Miloš Bugarin predsednik Privredne komore Srbije.

● **Veliko rusko tržište moglo bi da apsorbuje gotovo kompletnu proizvodnju srpskog agrara. Šta sprečava veći izvoz poljoprivredno prehrambenih proizvoda na to tržište?**

- Treba imati u vidu da je rusko tržište, u odnosu na period od pre dvadesetak godina, kada su proizvodi iz Srbije bili dominantni, doživelo transformaciju. To drugim rečima znači da pravila iz tog perioda više ne važe. S druge strane, domaća proizvodnja je usitnjena i cenovno nekonkurentna i trebalo bi je prilagoditi novim zahtevima, a prisutni su problemi sa veterinarsko-sanitarnom dokumentacijom, što znači da je otežan prolaz kroz tranzitne zemlje. Problem je i takozvana kratko-

FOTO: FOLIO

ročna ad-hoc saradnja sa trgovinskim lancima u Rusiji, što između ostalog znači i skup prevoz robe do Moskve koji košta i do 4.000 evra po hladnjači. Da bi se visok spoljnotrgovinski deficit sa Rusijom ublažio neophodno je poslovno povezivanje sa velikim trgovinskim lancima i konstantno istraživanje tržišta, ali i priprema logističkih centara i skladišta u Rusiji, kako ne bilo praznog hoda u snabdevanju potrošača. Jer, činjenica je da je konkurencija na ruskom tržištu žestoka pa je otvaranje distributivnih centara neminovnost.

● **Da li bi udruživanje proizvođača u klustere moglo da poveća izvoz poljoprivredno prehrambenih proizvoda iz Srbije?**

- Činjenica je da organizovanje klastera daje dobre rezultate, pa bi te pozitivne primere trebalo afirmisati i kod nas. Udruživanje privrednika u klaster predstavlja ne samo geografsku koncentraciju međusobno povezanih preduzeća srodnih delatnosti i sa njima povezanih organizacija, koje povezuju zajednički in-

teresi i potrebe kad je reč o nabavci, prodaji, specijalizovanim uslugama, radnoj snazi, već je to i efikasan instrument za jačanje konkurentnosti preduzeća i njihovo osposobljavanje da proizvode robe i usluge višeg stepena prerade, namenjeno domaćem i stranom tržištu. Treba, međutim, naglasiti da su za nastup na tržište Rusije potrebne temeljnije pripreme.

● **Kakva je uloga Privredne komore Srbije u poboljšanju trgovinskih odnosa dveju zemalja i da li su prednosti Sporazuma o slobodnoj trgovini dovoljno iskorišćene?**

- Zbog Sporazuma o slobodnoj trgovini činjenica je da su i strane kompanije zainteresovane da se zajedno sa našim proizvođačima pojave na ruskom tržištu. Takvo interesovanje postoji u Sloveniji, Italiji, Nemačkoj, Velikoj Britaniji. Uloga Pri-

vredne komore Srbije je da ukaže domaćim proizvođačima na sve prednosti robne razmene sa partnerima iz Rusije. Neophodna je, dakle, edukacija privrednika, ali i organizovanje nacionalnih izložbi i sajmovi u Rusiji gde bi naši proizvođači sa ruskim partnerima dobili šansu da prikažu svoje proizvode, ali i da se povežu. Srpsko-ruski poslovni savet obezbeđuje direktne kontakte između privrednika dve zemlje, kao i povezivanja na regionalnom nivou, posebno u sektoru malih i srednjih preduzeća. Značajna uloga Poslovnog saveta je da svojim predlozima utiče na nadležne u obe države kako bi se što pre otklonile postojeće prepreke u funkcionisanju slobodnog preduzetništva i tako doprine se efikasnijem razvoju trgovinsko-ekonomske saradnje između Srbije i Rusije. ■

Милош БУГАРИН

председатель Хозяйственного палаты Србии

Благодаря Соглашению о свободной торговле между Сербией и Россией иностранные корпорации очень заинтересованны что бы вместе с сербскими производителями выступили на российском рынке. Такой интерес проявляют Словения, Италия, Германия и Англия. Роль Хозяйственной палаты Сербии состоится в том, что бы до домашнего производителя донесло все преимущества обмена торговли с партнерами в России. Нам нужно указывать на это нашим предпринимателям, а так же организовать национальные выставки и ярмарки в России.

Sertifikacija

- Sertifikacija u Ruskoj Federaciji se vrši po njihovim standardima i propisima na bazi Zakona o tehničkoj regulativi i sertifikaciji proizvoda. Bez obzira što jedan proizvod već ima onaku ISO ili CE, on mora biti iznova sertifikovan po ruskim propisima. Moguće je da zbog posedovanja ISO i CE znaka procedure budu delimično skraćene - ističe Miloš Bugarin.

Nenad Ognjenović, generalni direktor Galenike a. d.

Povratak u Rusiju na velika vrata

Galenika će u 2010. godini popraviti sliku koja je o kompaniji postojala u poslednje vreme. Trudimo se da obnovimo poverenje koje smo dobili od vlada Srbije i Rusije. Smatram da Galenika, koja je godinama bila prisutna na tržištu nekadašnjeg Sovetskog Saveza, danas može da doprinese kvalitetu zdravlja ruskih građana. Srpska i ruska farmaceutska industrija imaju dosta prostora za saradnju. Galenika je zainteresovana ne samo za izvoz lekova u Rusiju, već i za proizvodnju ruskih lekova u svojim pogonima. Ti lekovi bili bi distribuirani na tržištu Zapadnog Balkana. Posle otvaranja predstavništva u Iraku i Sarajevu očekujemo veliki povratak na rusko tržište - ističe u intervjuu za **Danas** Nenad Ognjenović, generalni direktor kompanije Galenika a. d.

● **Šta podrazumeva najavljeni povratak Galenike a. d. na rusko tržište?**

- Kao što je poznato, Galenika je dosta lekova izvozila u SSSR i nesvrstane zemlje. Posle raspada Jugoslavije, lekovi Galenike nisu bili registrovani, ili su izgubili registraciju u Rusiji i bivšim sovjetskim republikama. Zato sam kao prioritet odredio probaj u Rusiju. Galenika tamo mora da bude prisutna. Galenika proizvodi kvalitetne lekove, a rusko tržište nam je veoma bitno. Građani Rusije su prihvatili brend Galenike. Nekada je izvoz lekova u Rusiju dostizao milionske cifre, da bi poslednjih godina Galenika na ruskom tržištu

postala minorna. Zahvaljujući ruskoj i srpskoj vladi Galenici je omogućeno da se vrati na to tržište. Galenici je omogućeno da ubrza obnovu registracije lekova na ruskom tržištu.

● **Da li su neke registracije okončane?**

- Jedan deo lekova je već registrovan, još desetak drugih lekova je u proceduri registracije. Takođe, pripremljeno je još desetak dosijea koji treba da budu predati ruskoj Agenciji za lekove.

● **Koliko traje postupak registracije?**

- Postupak obično traje od šest meseci do dve godine. Zbog zalaganja ruske i srpske vlade Galenici je taj period skraćen. Registracije lekova, zahvaljujući tome, završavamo u roku od šest meseci. Ubrzavanje procedure omogućuje radnicima Galenike da imaju posao u tri smene i da sačuvaju radna mesta.

● **Da li Galenika trenutno izvozi lekove u Rusiju?**

- Prve količine su spremne za izvoz, ali čekamo da carinska barijera za lekove bude ukinuta. Nadam se da će se to dogoditi u narednim danima.

Osavremenjivanje proizvodnje

- Pošto sam došao na čelo kompanije novembra prošle godine, završavao sam ono što su prethodnici započeli. Galenika a. d. je imala mnogo nezavršenog posla, pre svega osavremenjivanje proizvodnog programa, koje treba da izgradnjom novih pogona, najmodernijih u ovom delu sveta, bude okončano do kraja godine. Veoma je važno što ćemo osavremenjivanjem proizvodnje ostvariti sve svetske standarde.

FOTO: STOLINA SARAJEVO

mo može da nas ojača. Neke kompanije su iskoristile naše privremeno odsustvo sa ruskog tržišta. Međutim, nijedna svetska farmaceutska kompanija ne prevazilazi pet odsto učešća na ruskom tržištu. Dakle, prostora ima za Galeniku, ali i za druge srpske kompanije. Galenika će učestvovati na martovskom sajmu farmacije u Moskvi, što znači povratak na velika vrata.

M. Mitrović*Vagit Alekperov, predsednik kompanije Lukoil*

Energija uspeha

Pitanja u vezi sa energetikom u svetu svake godine imaju sve važniju ulogu. Rusija kao država na čijoj teritoriji se nalazi jedna od najznačajnijih rezervi energetskih resursa, smatra se garantom očuvanja stabilnosti snabdevanja najvećeg broja zemalja enegrentima. O ovim, kao i o mnogim drugim pitanjima, razgovarali smo sa Vagitom Alekperovom, predsednikom jedne od vodećih svetskih naftnih kompanija.

● **Da li je, po Vašem mišljenju, kriza u energetici završena?**

- Iako po mom mišljenju kriza nije u potpunosti završena, ne očekujem njen drugi talas. Premda nije isključena mogućnost mnogih negativnih pojava u mnogim granama ekonomije, naftna industrija je stabilna. Potrošnja naših proizvoda ne raste ni u Evropi, niti u Rusiji. U odnosu na prošlu godinu, potrošnja goriva je smanjena za sedam do 12 odsto, odnosno, u svakodnevnim uslovima, ljudi su uzdržani, manje troše, štede novac.

Današnja kriza nije ni prva ni poslednja u svetskoj naftnoj industriji. Dovoljno je setiti se 1973. godine, kada je naftni embargo OPEK izazvao nagli rast cena sirovina, ili 1998. godine, kada su cene naglo pale usled kolapsa azijske berze. Svaka nova kriza nosi sa sobom ne samo opasnosti, nego i mogućnosti. Sredina sedamdesetih godina je donela nalet investicija u osvajanje novih naftnih polja van granica OPEK-a, a takođe i razvoj alternativnih energetskih resursa. Plodove tog naleta koristimo do današnjeg dana.

● **Koji su koraci potrebni u cilju prevladavanja spekulativnih faktora koji utiču na cenu nafte?**

- Nadam se da će se do kraja godine cena nafte kretati u nivou 60-65 dolara. Videli smo da OPEK može da reguliše tržište nafte. Takođe, evidentno je da savremeno tržište energenata ne funkcioniše dovoljno efikasno. Poslednjih godina, iz razloga naglog rasta obima trgovine finansijskim instrumentima, dinamika cena nafte prestaje da odražava realan odnos ponude i potražnje.

Nepredviđena kolebanja cena ne pogoduju ni potrošačima, ni proizvođačima. Neophodno je utvrditi realnu cenu nafte, što će sa jedne strane omogućiti formiranje zalih, a sa druge strane - pomoći povećanju potražnje za naftom i gasom. Važni faktori za utvrđivanje realne cene mogu biti ograničena eksploatacija naftnih kotiranja u spekulativnim finansijskim

● **Da li će kriza dovesti do promene snaga na tržištu?**

- Očekujem izrazite promene na tržištu. U situaciji posle krize, po pravilu do takvih promena i dolazi. Kada kriza dostigne svoj vrhunac, niko ništa ne kupuje, a kada cena

Investicije u ekološki čistu energiju

● **Povodom planova kompanije susreli ste se i sa predsednikom Srbije, Borisom Tadićem?**

- Zadovoljan sam što sam imao mogućnost da porazgovaram s Predsednikom Borisom Tadićem. Precizirao sam stav Kompanije da je Srbija za LUKOIL jedna od najvažnijih strateških tački na Balkanu. Valja reći da je na bugarskom tržištu naša najveća mreža maloprodajnih objekata na Balkanu i Bugarska je centar naše delatnosti u regionu. Ali takođe je značajan podatak da smo upravo iz Srbije krenuli u osvajanje tržišta susednih zemalja - Makedonije, Crne Gore, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. U samoj Srbiji imamo mnogo dalekosežnih planova i projekata. Jednom rečju naša kompanija je došla na ovo tržište da oстане, sa ozbiljnim namerama i shvatamo svoje odgovornosti.

Predsedniku Tadiću sam predstavio planove daljih investicija. LUKOIL je najveća ruska privatna naftna kompanija, koja posluje i u elektroenergetskom sektoru. Investiramo i u ekološki čistu energiju - solarnu i energiju vetra. Na teritoriji Srbije već smo izgradili benzinsku stanicu koja se snabdeva energijom fotoćelija, a sada investiramo i u elektrane, koje koriste energiju vetra. Predsedniku Tadiću sam obećao da ćemo razmotriti izgradnju jedne benzinske stanice koja će koristiti snagu vetra za svoje snabdevanje energijom. Ali neće samo ove „zelene“ investicije biti strateške u Srbiji, zato što name- ravamo da širimo našu delatnost u oblasti prometa naftnih derivata.

operacijama, smanjenje obima privrede na berzanskom tržištu, potpisivanje direktnih dugoročnih ugovora između proizvođača i potrošača sirovina. Danas u Rusiji postoji adekvatan sistem oporezivanja naftnih kompanija. On omogućava profit i u slučaju visokih cena nafte i i sprečava da tržište ne propadne u slučaju niskih cena.

bude adekvatna, po mom mišljenju, bićemo svedoci mnogih spajanja i nestajanja sa tržišta.

● **Šta je sa Vaše strane potrebno preduzeti, da bi se kompanije adaptirale na uslove krize, i, kako to čini LUKOIL?**

- Naftna grana je najmanje stradala u svetskoj ekonomskoj krizi, tačnije, ni jedna kompanija koja se bavi tom vrstom biznisa, nije

bankrotirala. Mi smo već sve preduzeli u cilju prilagođavanja. Isprva je bilo potrebno sprovesti optimizaciju investicionog programa, svesti troškove na minimum, poboljšati sistem prodaje. To su sve ruske kompanije učinile još krajem prvog kvartala. Treba istaći da je podrška države bila vrlo efikasna.

● **Kakvi su planovi LUKOIL-a na teritoriji Srbije i Balkana?**

- Prisustvo moćne naftne kompanije na ovom prostoru predstavlja pouzdanu garanciju dodatne bezbednosti i postojanog snabdevanja Srbije naftom i naftnim derivatima. Naš cilj je da udeo Lukoil-Beopetrola u toku sledećih tri do pet godina iznese 20 - 25 odsto srpskog tržišta. Najvažniji zadatak kompanije LUKOIL na Balkanu i posebno u Srbiji u sledećem periodu je izgradnja mreže benzinskih stanica evropskog nivoa, koje pružaju puni spektar usluga. Prioritetni pravac razvoja predstavlja širenje mreže benzinskih stanica u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i otvaranje filijala u Sloveniji i Albaniji.

Kompanija je prošle godine kupila rafineriju na Siciliji i tako postala konkurentnija u oblasti Sredozemnog mora. Ako objedinimo puteve naftnih derivata Srbije, Bugarske, Sicilije dobija se jasna slika - LUKOIL će biti najkonkurentniji igrač, koji već proizvodi gorivo evro pet kvaliteta i ispunjava sve ostale evropske norme.

Dragan Bisenić

Vagit Jusufović Alekperov

Predsednik kompanije „LUKOIL“

Rođen 1. septembra 1950. u gradu Baku.

Od 1972. radi kao radnik na bušotini proizvodnog pogona preduzeća „Kaspmorneft“.

U Azerbejdžanu 1974. završava Institut za naftu i hemiju „M. Azizbekov“, posle čega stiče zvanje inženjera tehnologije i kompleksne mehanizacije za razvoj naftnih i gasnih polja.

Od 1974. do 1979. radi u preduzeću „Kaspmorneft“ kao specijalista za dobijanje nafte i gasa, inženjer-tehnolog, šef smene, stariji inženjer, zamenik rukovodioca sektora za dobijanje nafte.

Od 1979. do 1985. radi na rukovodećim mestima u preduzećima „Surgutneftegas“ i „Bašneft“.

Od 1985. do 1987. radi na mestu prvog zamenika generalnog direktora proizvodnog preduzeća „Bašneft“ za regiju Zapadnog Sibir.

Od 1987. do 1990. radi kao generalni direktor proizvodnog preduzeća „Kogalimneftegas“. U periodu od 1990-1991. godine, radi na mestu prvog zamenika ministra za energetiku SSSR.

Od 1991. je predsednik Naftnog koncerna „Langepas Ural Kogalimneft“.

Od 1993. je predsednik kompanije „LUKOIL“.

Autor je monografija „Vertikalno-integrirane naftne kompanije u Rusiji: metodologija osnivanja i realizacija“ (M,1996), „Nafta u Rusiji. Pogledi top-menadžera“ (M,2001)

Ima zvanje doktora ekonomskih nauka.

Zaslужni je nosilac zvanja „Počasni naftas“, „Zaslужni radnik kompanije“.

Odlikovao je ruskim državnim ordenima „Za zasluge prema Otadžbini IV stepena“, „Družba“ i „Znak počasti“, medaljama „Za osvajanje naftnih polja i razvoj naftnog i gasnog kompleksa Zapadnog Sibir“, „U slavu 850. godišnjice grada Moskve“, „Za jačanje armijske saradnje“, Počasnom odlikovanjem „200 godina Ministarstva odbrane“. Takođe je odlikovao ordenima „Svetog Prepodobnog Sergeja Radoneškog“ i „Svetog Blagovernog Kneza Danila Moskovskog“.

Nosilac je najviše nagrade Republike Azerbejdžan - ordena „Slave“, bugarskog ordena „Madarski konjanik“ I stepena, ordena „Zasluge prema Italijanskoj Republici“.

Oženjen je. Ima sina.

Radoslav Veselinović, predsjednik Galeb grupe

Razmena sa Rusijom je do sada najvećim delom bila jednosmerna, zbog uvoza sirove nafte i gasa, dok je na drugoj strani, mali broj firmi iz Srbije izvozio robu na rusko tržište. Situacija se polako menja i jedan broj firmi uspeva da svoje proizvode plasira na tom tržištu. Galeb grupa je stupila u kontakt sa nekoliko ruskih kompanija, pa se nadamo da ćemo sledeće godine povećati obim prometa na ruskom tržištu. Inače, rusko tržište je interesantno i bilo bi dobro da se na visokom političkom nivou, kakav je poseta predsednika i drugih zvaničnika te zemlje, dogovori pojednostavljen plasman proba proizvedenih u Srbiji. Jer, najjednostavnije je prodati naftu i gas za keš, mada nije jednostavno samo novcem plaćati uvoz energenata.

Zoran Matić, generalni direktor Mlekare Šabac

Verujemo da su mogućnosti privredne saradnje dve zemlje velike, ali i prilično neiskorišćene, iako je na snazi povoljan režim bilateralne saradnje. Mlekara Šabac je u procesu dobijanja GOSTR sertifikata o kvalitetu i verujemo da će nakon posete predsednika Medvedeva ta procedura biti ubrzana i da ćemo imati priliku da krenemo u komercijalni aranžman. Činjenica je da postoji interesovanje nekih firmi koje posluju na ruskom tržištu za uvoz naših proizvoda. Očekujemo da će proizvođači šabačke mlekare na svoje mesto na zahtev ruskom tržištu, kako kad je reč o kvalitetu, tako i po cenama koje su prihvatljive za ruskoj potrošača.

Zoran Drakulić, vlasnik i predsednik kompanije Ist point

Tržište Srbije otvoreno je za dolazak investitora, pa i iz Ruske Federacije, pogotovo ako je reč o strateškim partnerima koji hoće da ulazu u industriju. Jer, samo na taj način realno je planirati razvoj privrede i ukupan napredak zemlje. Inače, kompanija Ist point izvozi svoje proizvode na rusko tržište. Vrednost ovogodišnjeg izvoza premašila 40 miliona dolara i to je neuporedivo veći iznos od ostvarenog u 2008. godini. Nadam se da će poslovanje sa kompanijama iz Rusije biti uspešno i u narednim godinama, jer je reč o značajnom tržištu ne samo za Ist Point nego i za sve srpske firme.

Čedomir Antić, istoričar

Mislim da su odnosi Ruske federacije i Srbije vrlo dobri i šteta je što razdoblje uspona Ruske Federacije i njenog povećanog uticaja obeležavaju upravo dva pitanja koja za Srbiju zaista nisu najvažnija – formalni status Kosova i Metohije i jedna sasvim politička privatizacija Naftne industrije. Postoji mogućnost da vremenom naši odnosi postanu sadržajni, ali čemo formulu tih odnosa morati da tražimo izvan stereotipa hladnog rata i nesvrstavanja.

Sava Živanov, istoričar

Smatram da su odnosi između dveju država na prekretnici i da se kreću uzlaznom putanjom. U budućnosti bi trebalo proširiti saradnju s političkog na ekonomski, naučni i kulturni plan i tragati za dodatnim zajedničkim interesima u ekonomskoj sferi, budući da su nam ruske investicije potrebne za izvlačenje iz krize u kojoj se nalazimo ne samo zbog svetske ekonomske krize.

Mihajlo Mihajlov, esejista

Odnosi između Srbije i Rusije su uvek bili opterećeni moćnim emocijama, mali pozitivnim kao u vreme Drugog svetskog rata, bilo negativnim, kao posle sukoba Italija i Staljinova 1948. u vreme Informbiroa. Bilo bi poželjno da ti odnosi budu smireniji i racionalniji. Drugim rečima – da realni interesi prevladaju. Ni Srbija, ni Rusija ne mogu izmiriti svoj geografski položaj, što znači da će i interesi obe zemlje ostati nepremenjivi.

Nenad Vasić, politički analitičar

Poseta predsednika Rusije predstavlja uvod u novu etapu dobrih i raznovrsnih bilateralnih odnosa sa aktuelnim predstavnicima vlasti u Beogradu. Sve intenzivniji kontakti na spoljnotržiškom i diplomatskom polju svakako će doprineti unapređenju naše spoljnotrgovinske robne razmene i stvaranju povoljnog ambijenta za nove investicione aranžmane. Najosetljiviji deo budućih bilateralnih i multilateralnih odnosa, biće pitanje naše punopravne integracije u EU – s obzirom na aktuelne odnose EU-Ruska federacija. Svimu tome treba pridodati i odnos predstavnika vlasti u Beogradu, prema mogućem članstvu u NATO, koji sigurno ne bi našao, u postojećoj konstelaciji, na pozitivne reakcije kod ruskih zvaničnika u Moskvi.

Novica Antić, književni prevodilac

Kulturni odnosi Rusije i Srbije često su se kretali između dva pola – rusofilije i rusofobije, zaviseo od trenutnih političkih prilika i odnosa naše dve zemlje. Ni rusofilni ni rusofobi suštinski ne prepoznaju mesto ruske kulture u svetskoj kulturi, pa tako i kod nas. Svi oni zaboravljaju da je ruska kultura još od Petra Velikog neodvojivi deo evropske kulture. Još od tih vremena, ona je organski povezana sa čitavim korpusom evropske umetnosti i kulture. Ogroman je uticaj koje je ruska književnost, arhitektura, slikarstvo, muzika, pozorište i ostali vidovi umetnosti, kao i ruska filozofija, imala na takozvanu zapadnu kulturu. Ali, takođe, ista „zapadna kultura“, inače relativan i neprecizan pojam, uveliko je uticala na tokove razvoja ruske kulture. Nikako se ta činjenica ne sme prenebrć kada govorimo o našim kulturnim vezama. Svi smo mi deo korpusa evropske kulture i umetnosti i mislim da je najpravičnije za taj način tretirati naše kulturne odnose. Moram da kažem da je sa aspekta Srbije naša kultura vrlo malo zastupljena u Rusiji gde nas skoro uvek prepoznaju kao „bratski, pravoslavni narod koji je hrabar u ratovima“ ali vrlo malo poznaju našu kulturu. Naravno, krivica je na nama. Na primer, katedre za srpski jezik i književnost na ruskim univerzitetima, koje su veoma kvalitetne, već decenijama ne dobijaju pomoć od naših nadležnih ministarstva tako da ne mogu da prate savremenu srpsku literaturu. Veoma je bitno da se u Moskvi, kao na primer u Berlinu ili Londonu ili Njujorku, otvori Srpski kulturni centar u kome bi zaista kvalifikovani ljudi ne propagirali, već prezentovali srpsku kulturu i umetnost.

Новица АНТИЧ, литературный переводчик

Должен сказать что с точки зрения Сербики наша культура весьма мало представлена в России, в стране где нас всегда воспринимают как „bratskij, pravoslavnyj narod, kotoryj mužestvenno vovael“, но очень мало ознакомлены с нашей культурой. Очень важно что бы в Москве, как это на пример в Берлине или в Лондоне, существовал Сербский культурный центр, в котором бы действительно квалифицированные люди приносили русскому народу свои культурные и художественные ценности, а не занимались пропагандой.

Jelena Tasić

Rusko-srpski odnosi su višeslojni i ne mogu se opisati u jednoj rečenici. Postoji zajednička slovenska krvna grupa, koja funkcioniše mimo naše volje, ali gore plivaju političari, istorijski prilike i ometaju nas. Da smo „teo“ država, dva patrijarha bi se lako dogovorila – kaže u razgovoru za Danas ipodakon i profesor Filološkog fakulteta u penziji Andrej Tarasjev, osnivač i predsednik Društva za očuvanje spomena na Ruse u Srbiji. Profesor Tarasjev govori o srodnosti Rusa i Srba, njihovim duhovnim, kulturnim i istorijskim vezama, ruskoj emigraciji u Srbiji.

Postoje Srbi koji vole Ruse zato što su pravoslavni, što imaju svetog Sefarima, Sergija Radonješkog, svetog Vladimira... Njihov broj je, nažalost, mali. Postoje Srbi koji u Ruse zato što je Staljin najveći vojskovođa svih vremena, a Lenjin najveći filozof i dobrotvor čovečanstva. Sve su to Srbi i sve su to Rusi. Da ne govorimo o razlikama u mentalitetu među samim Srbima i Rusima. To veliko jedinstvo Rusa i Srba je jedna tako dirljiva utopija. Ali, to je i osećanje imati snažnog bratovljičnog brata. Bar ja, kao Rus rođen u Srbiji, to tako doživljam – kaže profesor Tarasjev.

Šta je srž tih mnogotrukih srpsko-ruskih veza? – Ljubav među slovenskim narodima je iracionalna. Naša blizina je, pre svega, na bazi zajedničkog porekla. To je neosporno. Sve najlepše reči su nam zajedničke: majka, otac, ljubav, žito, njiva, hleb i kruh... Kruh nije hrvatizam, to je ritualni okrugli hleb – okruh, koji se može naći u našim starim zajedničkim slovenskim tekstovima. Veoma su važne istorijske veze. Rusi su primili hrišćanstvo 988. godine, dosta kasnije od Srba, sa južnoslovenskim, znači srpskim knjižama. To je prvi uticaj i odatle bogatstvo rusnog književnog jezika, a to znači i crkvenog jezika, koji je znao i narod preko

Crkve, a ne samo tanak sloj intelektualaca. To bogatstvo dali su južni Sloveni.

Da li su u „slovenskoj porodici“ Srbi i Rusi zaista najbližiji i najbliži, kako mnogi tvrde?

Najbliži da, ali najbližiji ne. Bez obzira na pomenute razlike u mentalitetu unutar svakog od naroda, postoji vezivno tkivo koje nas drži, a to nije sličnost, nego srodnost. Uopšteno govoreći, ruski narod je mnogo sentimentalniji. To se vidi u intonaciji. Recimo vremenski izveštaj na ruskom zvuči smešno na srpskom. Reći ćete to je intonacija, ali ona je duh jezika. Duh jezika je duh naroda. Rusi su sasvim drukčiji u porodici. Srbi su, a to je moja stilka figura, „nokat“ pravoslavljia. Postoji prst, a da bi se prst zaštitio od udara Gospod je stvorio nokat. Srbi su najistureniji deo pravoslavlja.

U Srbiji postoji i izraz „šlažu se kao prst i nokat“...

Ima. Možda je gruba stilka figura, ali kako zameriti noktu što brani tkivo.

> Naša blizina je pre svega na bazi zajedničkog porekla. To je neosporno. Sve najlepše reči su nam zajedničke: majka, otac, ljubav, žito, njiva, hleb i kruh... Kruh nije hrvatizam, to je ritualni okrugli hleb – okruh, koji se može naći u našim starim zajedničkim slovenskim tekstovima

To je ta srpska surovost i isključivost prema ostalim religijama, jer su Vas one kinjile. Ima tu nečeg iracionalnog. Ispricu priču mog dede, koji je rat dočeka kao pukovnik, zamenik komandanta puka. Bio je hitno pozvan u štab, pa je uzeo kočije. Kočijaš ga pita ko nas napada. Deda kaže: „Tradicionalno Nemci i Austrijanci“, pa nabraja naše ostale neprijatelje. Kočijaš pita: „Ima li neko da je

s nama?“ Deda kaže Francuzi, pominje i Engleze. Kočijaš pita imali li još neko. Na pomen Srba i Crnogoraca, skine kapu i prekrsti se. Prost ruski seljak koji u provincijskom gradu vozi kočije oseća da „ima naših“, jer Francuzima ne veruje. Pamti da su spalili Moskvu, dok je jedan od najvećih junaka u borbi protiv Napoleona 1812. bio je Srbin Miloradović koji je posle bio gubernator grada Moskve i osećao se kao Rus.

Koliko je na kulturne i duhovne veze uticala ta srodnost, a koliko istorijske prilike i državna politika. Ima li tu neke ravnoteže?

Istorija južnih i istočnih Slovena je duga priča. Rusi su krvavo platili stvaranje svoj države. I ona je potisnuta od svojih korena. Srbi iz Južne Srbije i sa Kosova, Rusija iz Kijeva. Prost ruski narod kaže: „Kijev, majka ruskih gradova“. Rusija je pokrštena u Kijevu, ruska istorija počinje tamo. Nažalost, o našim odnosima odlučuju političari. Crkve se nikad

Foto: Stefana Savic

dok je Srbija, koja je posle tri rata raširenih ruku primila Ruse, dobila duhovni centar. Duhovni centar ruske emigracije bio je u Beogradu i Sremskim Karlovcima sve do 1944. i ovih dana koje mi sad obeležavamo kao oslobođenje. Posle Prvog svetskog rata cela Evropa, ne samo Srbija bile su desetkovane. Možete zamisliti šta je za njih značio dolazak lekara, astronoma, inženjera, matematičara... Svaki ruski pukovnik artiljerije mogao je da bude profesor matematike na univerzitetu. Od male Srbije postala je velika Jugoslavija, čije su granice branile prve ruske jedinice. U Beogradu je stvorena biblioteka od knjiga koje su doneli Rusi –

Istorijski izvor prvog reda

Porodica profesora Tarasjeva smatra se istorijskim izvorom prvog reda za proučavanje istorije ruskog naroda u Srbiji. Otac profesora Andreja Tarasjeva, protojerej Vitalije Tarasjev (1901-1974) bio je starešina Podvojara Moskovske patrijaršije u Beogradu - crkve Svete Trojice na Tašmajdanu. Služio je i prijateljevao s poglavarom Ruske zagrančne crkve mitropolitom Antonijem (Hrapovickim), svetim Jovanom Šangajskim, arhimandritom Kiprijanom (Kemom), arhimandritom Justinom (Popovickim), koji se kod njega ispovedao... Andrej Tarasjev je na Filološkom fakultetu u Beogradu predavao ruski jezik i književnost, a on sam kaže da bio „dugogodišnji vaspitač u ruskom duhu studenta slavistike“. Poznat je i kao pojac, horovoda i autor više knjiga.

ma Rusiji. Stav ruskog naroda prema Srbiji takođe je utopija: „To su naša krvna braća, mi ćemo ih braniti“. Svaka država, međutim, ima svoj interes.

U srpsko-ruskim odnosima postoji delikatan momenat – oslobođenje 1944. i uloga ruskih trupa u utvrđivanju novog komunističkog režima u bivšoj Jugoslaviji. Mnoge posleratne generacije gledaju Rusiju iz ideološkog ugla.

To je složeno pitanje. Treba biti realan i dobro poznavati podatke i istoriju. Male države nikad ne odlučuju o sebi. Sad je tužna godišnjica ubistva kralja Aleksandra Ujedinitelja. To „Ujedinitelja“ izgovarali smo sa ponosom, a u stvari to je u srpskoj istoriografiji velika optužba kralju što nije pravio veliku Srbiju s Bosnom i izlaskom na more. A, on nije ništa pravio, njemu su to diktirali i krojili drugi. S druge strane, velike države prave zlikovci poput Ivana Groznog, Petra Velikog i Staljina, a to veličaju oni koji od jednog naroda traže da ima jaku državu. I to je jedan od rusko-srpskih nesporazuma. Ima ljudi koji veličaju Sovjetski Savez, a vrlo važno što je Staljin

uništio 50 miliona Rusa, što je cela Francuska. Važno im je što stvorio imperiju koja nije bila na zdravim, nego na prisilnim osnovama i raspala se. Mislim da je ljubav prema Rusiji sada na najnižem nivou u srpskom narodu, što je zasloga komunizma koji je surovo nametnuo ideološki odnos kao suštinu. Od 1948. i onog istorijskog „ne“ u našim udžbenicima od osnovne škole, gimnazije, pa i na Filološkom fakultetu „pljuje se“ po Rusima. Stalno se provlači linija „Rusi su nas izdali“. Kad se dogodila 1968, po narodžbini su počeli da se pojavljuju članci protiv Rusa. Bila je naručena serija Beogardejci saradnici Gestapoa. Novinari su, ipak, podložni aktuelnoj politici. Mi razgovaramo sada zato što dolazi Medvedev. Ljubav, čak i među narodima, ne trpi to. Ružno je sećati se Rusa samo kad zausti.

Kakva je u uloga ruske emigracije u rusko-srpskim odnosima? – Ruska emigracija bila je veoma lepo upoznavanje Srba sa Rusijom. Iz Rusije je izašlo dva miliona visokih intelektualca. Znamenitosti i veličine tehničke, naučne, kulturne, umetničke otišle su na Zapad,

Srpska omladina ne poznaje Rusiju

Kako gledate na cinizam dela srpske javnosti prema Rusiji?

– Sad je glavni kriterijum finansijska uspešnost, bogatstvo jedne zemlje i moć. Ti ljudi su površni, a nažalost i naša omladina postaje takva. Omladina u Srbiji ne voli Rusiju, jer je ne zna. Ne zna snagu ruske nauke i kulture. Naši mladi ljudi dive se mogućnosti studiranja veterine u Kanadi, na nivou kakvog u Rusiji nema, ali ruski konji i dalje pobeđuju na trkama. Možda nekome treba aparat sa boljim uslovima pošto ne zna da slika, a onaj ko ume da slika može i sa Lajkom iz 1920. da napravi fenomenalan snimak i osvoji nagradu. Ta, uslovno rečena, zaostalog Rusije ne imponuje i tu se rađa prezir, ali zato Rusiji pežur da se dive pojedini ljudi kojima je važno što je Hruščov iznosio čipele u UN i počeo da lupa o katedru. Ljubav među narodima je jedan ogroman bazen sa puno otvora. To su uliva čista mineralna i lekovita voda, ali zaluta i kanalizacija.

Ljiljana Smajlović, predsednica Udruženja novinara Srbije

Za razliku od bivših članica Varšavskog pakta koje strahuju od ruske dominacije, odnosno od ruskog „revansizma“, i koje su od džlska iz tog vojnog bloka postale mezinice Zapada (pa su čak u Vašingtonu nazivane „novom Evropom“), tobož boljom od „stare Evrope“ koja se suprotstavila američkom napadu na Irak), mislim da Srbija nema razloga da strahuje ni od ruske dominacije ni od ruskog revansizma. Srpski nacionalni interesi na području bivše Jugoslavije skršeni su u vreme kada Rusija nije imala snage da se suprotstavlja zapadnoj politici. Beograd nema razloga da sa strahom prati jačanje uloge Rusije u svetu, naprotiv. Slažem se sa kolegom Filipom Švarmom iz Vremena da je poseta predsednika Medvedeva 20. oktobra dobra prilika da se Srbija seti svoje uloge u antifašističkoj borbi.

Jelka Jovanović, potpredsednica Nezavisnog udruženja novinara Srbije

Srbiji je, nema sumnje, potrebna finansijska potpora i u tom će smislu poseta ruskog predsednika Dmitrija Medvedeva izvesno imati pozitivan efekat, bar kratkoročno. Mislim na najavljenу kreditnu podršku. Nema sumnje, takođe, da će poseta biti spektakularna kada je ceremonijal u pitanju, ali nisam sklon oceniti da će ta poseta, ma koliko bombastično najavljena i propraćena, promeniti nešto suštinskog u odnosima naše dve zemlje. Naprosto, to nije realno: kao jedna od vodećih svetskih sila Rusija ima svoje interese i legitimno pravo da ih zastupa, proteže, pa i nameće. Ukoliko se ti interesi poklapaju sa interesima Srbije, Rusija će ih i u budućnosti, kao i uvek u prošlosti, naglašavati, pa i favorizovati. I obrnuto. Na nama je da budemo svesni te činjenice i da ne očekujemo nemoguće. Lično, najradije razmišljam o Srbiji kao delu Evropske unije i nadam se da je i Rusija svesna te neminovnosti.

Milan Krkobabić, zamenik gradonačelnika Beograda

U odnosima između Srbije i Rusije ranije su sa naše strane postojali višak emocija i prevelika očekivanja, dok je sa ruske strane prevladavala uglavnom uzdržanost i uvažavanje u datim situacijama i trenucima. Stvari se, međutim, menjaju i danas je taj odnos prerastao u stabilnost i prihvatanje Srbije kao partnera. Poseta predsednika Dmitrija Medvedeva jasan je znak da Rusija počinje da nas shvata kao partnera sa kojim će se dogovarati oko značajnih pitanja. Prelazimo u novu fazu odnosa, fazu međusobnog uvažavanja. Otvaraju nam se vrata novih odnosa sa državom Rusijom, ali sve zavisi od toga kako ćemo mi to iskoristiti.

Miloš Krasić, fudbaler CSKA

U pitanju su dve bratske države koje su vekovni prijatelji što se pokazalo kroz istoriju. Mislim da su odnosi trenutno dobri ali uvek postoji mesta za napredak. Venjem da će u budućnosti biti još jače veze između dva pravoslavna naroda. Rusi vole srpski narod isto koliko i mi njih i siguran sam da ćemo uvek moći da računamo na njihovu podršku u svemu. U Ruskoj federaciji sam već duž i imam samo reči hvala za njihov odnos prema meni.

Aleksandar Šapić, bivši vaterpolista Šturma

Odnosi dve zemlje su dobri i zasnovani na interesu obe strane. Bliski smo sa Rusima po verskom opredeljenju i još nekim važnim stvarima, međutim, svaka treba da gleda svoju korist kada je u pitanju saradnja. Dobro je što dolazi predsednik Medvedev, ali ne vidim razlog za neku euforiju. Rusija je svetska sila sa kojom uvek treba imati dobre veze jer su nam ipak možda malo bliži zbog religije.

Branislav Ivanović, fudbalski reprezentativac Srbije

Rusi i Srbi su narod sličnog mentaliteta i temperamenta i zbog toga vekovni prijatelji. Prijateljstvo se zasniva i na istoj religiji koja je možda i najveća spona između nas. Budućnost odnosa Ruske federacije i moje zemlje vidim isto kao i do sada, gde se uzajamno poštovanje i ljubav jednih prema drugima jasno ističe. Iz svog ličnog primera znam da umemo izvestno da cene iskrenosti i uloženi trud pa ukoliko se tako postavimo uvek možemo imati jakog prijatelja u Rusiji.

Vladimir Grbić, bivši odbojkaš Dinama

U prošlosti su naši odnosi bili značajni za obe strane. Više je nego potrebno održavati bratske odnose sa zemljom koja je jedna od dve najveće sile na svetu. Odnosi moraju biti obostrano korisni, jer ni jedna veza ne funkcioniše ukoliko se samo jedna strana trudi. Nadam se da će kao i do sada Rusi nastaviti da imaju usaglašene stavove u svakom pogledu jer pored sličnog temperamenta ono što nas spaja je i pravoslavna vera.

Dušan Kovačević, dramski pisac i reditelj

Drago mi je što dolazi predsednik Rusije, što je pre svega mlad čovek i što je bitno različit od onih ranijih komunističkih i socijalističkih. Mislim da je sa Jeljcinom bio kraj jedne epohe, bez obzira na to koliko je on učestvovao u tim promenama, i da je došla jedna nova generacija. Naravno da se, među nama govoreći, Putin i dalje najviše pita. A najbitnija priča u svemu tome za mene nije politika ekonomija. Svaka velika zemlja vodi svoju politiku i mi se varamo ako mislimo da će nas neko o nečemu bitnom da sluša. Slušaju se oni veliki mediji, mediji sobom. Kad sednu zajedno, onda se jako dobro čuju. Ali pošto smo mi u takvoj situaciji koja se zove „daj da preživimo“, onda nemamo velikog izbora tako da, ako je tačno sve ovo što pričaju da će se graditi, zidati, dati, da će se investirati, onda je to za nas jedna vrsta velike pomoći. A to kakve su još geo-strateške, političko-vojne priče i planovi, naravno da to niko od nas ne zna. Možemo samo da nadgledamo šta će raditi jedna velika zemlja kao Rusija, koja sigurno ima plan kao što Amerika ima precizan plan šta će da radi na planeti do 2050. godine. Gde smo mi u ti priči, to znaju samo oni do kojih mi ne možemo doći, niti će nam to ikad reći.

Душан КОВАЧЕВИЧ, драматург и режисер

Очень рад что с визитом в Сербию приезжает Президент России – молодой человек, который существенно отличается от предшественников коммунистов и социалистов. Думаю что вместе с Ельциным ушла в небытие одна эпоха, несмотря на то каков его личный вклад в эти перемены, и что на смену пришло новое поколение. Самое важное при этом для меня – это не политика, а экономика.

> Iako na ruskom tržištu vlada velika konkurencija, postoje značajne mogućnosti za plasman kvalitetnih srpskih proizvoda u većem obimu, posebno uzimajući u obzir naše ranije dobre pozicije na ruskom tržištu. Naši izvoznici bi trebalo da se orijentišu na tržišta odgovarajućih ruskih regiona, na kojima bi mogli da budu konkurentni

Foto: Stefana Savić

Potencijali dve države iznad ostvarenih rezultata

Nastavak sa strane VIII

• Šta je potrebno učiniti kako bi se smanjio deficit u spolnotrgovinskoj razmeni sa Rusijom?

- U robnoj razmeni sa Rusijom izražen je konstantan deficit zbog činjenice da se oko 70 odsto uvoza iz Rusije odnosi na energente. U interesu proširenja bilateralne robne razmene i uspostavljanja ravnoteže u uzajamnoj trgovini, neophodno je proširenje asortimana i količina roba u našem izvozu, strateško partnerstvo, otvaranje distributivnih mreža, posebno za poljoprivredne proizvode koji polako nalaze svoje mesto na ruskom tržištu. Neophodno je zaokružiti ugovorno-pravnu regulativu u oblasti fitosanitarne i veterinarske saradnje. Takođe, aktivnosti koje treba nastaviti u pravcu dinamiziranja ekonomskih odnosa su dalja liberalizacija trgovine, uspostavljanje viših oblika saradnje, kao što su zajednička proizvodnja i nastup na trećim tržištima, veće učešće ruskih kompanija u privatizaciji preostalih srpskih preduzeća, investiranje u Srbiji, posebno kroz grinfind projekte, i ulaganje u oblasti turizma.

• Da li Srbija prvenstveno treba da se orijentiše na tržišta EU?

- U ukupnoj spoljno-trgovinskoj razmeni Srbije sa svetom u 2008. godini EU učestvuje sa 53 odsto, zemlje potpisnice CEFTA sa 16 odsto, dok je udeo Zajednice nezavisnih država 15 odsto. Međutim, postoje značajne mogućnosti za saradnju sa drugim zemljama, pre svega sa Rusijom, Belorusijom i CEFTA sa kojima imamo potpisane spo-

Младжан ДИНКИЧ

вице-премјер Србији

Несмотря на то что на рынке России существует огромная конкуренция, все-таки есть возможность для сбыта качественной сербской продукции в больших объемах, особенно если учесть раньше существовавшие хорошие позиции Сербии на российском рынке. Наши экспортеры должны ориентироваться на рынки подходящих российских регионов, в которых могли бы конкурировать своей продукцией.

razume o slobodnoj trgovini, kao i sa Turskom sa kojom ćemo početi primenu Sporazuma od 1. januara 2010. U perspektivi je povećanje robne razmene i sa zemljama EFTA, Švajcarskom, Norveškom, Islandom i Lichtenštajnom, sa kojima predstoji potpisivanje sporazuma o slobodnoj trgovini do kraja 2009. godine.

• Da li očekujete nova ulaganja Rusije u srpsku ekonomiju?

- Imajući u vidu dolazak Lukoil, Gazpromnjefta, Moskvske banke, kao i neke najave da će se Gazprom banka pojaviti u Srbiji, može se očekivati da Rusija ozbiljno planira dalja ulaganja u srpsku privredu. U postupku privatizacije u Srbiji ruski kapital je učestvovao sa nešto više od 800 miliona evra. Reč je o Gazpromnjeftu, Lukoilu i drugim kompanijama. S druge strane, Hemofarm i Sintelon su najveći srpski investitori na teritoriji Ruske Federacije. ■

• Specijalno izdanje lista Danas

Urednik Miloš Mitrović;
Novinari Gojko Vlaović, Milena Janjić, Jelena Tasić,
Ivana Matijević, Marija Kojić, Bojan Crejić,
Vladimir Šoškić; Fotografije Stanislav Milojković,
Stefana Savić, Miroslav Dragojević;
Korektura Lidija Cenić; Prelom Zoran Spahić;
Oglasi Marketing Danas.

Verujemo

Verujemo u znanje i inovativnost.
Znamo vrednost zdravlja. I koliko je važno sačuvati ga.

Negujemo vrhunski kvalitet, te su nam pogoni u skladu sa najvišim standardima.

U temelje naše kompanije utkano je jedinstvo ljudskog znanja i tehnološke superiornosti; besprekornog farmaceutskog proizvoda i posvećenost zajednici; tradicije duge 50 godina i izazova budućnosti.

Stremimo svetu po meri čoveka, zasnovanom na međusobnom poverenju.

Verujemo da smo pouzdana i vredna karika u stvaranju takvog sveta.

Hemofarm
član STADA grupe

NIS na putu regionalnog liderstva

Budući kompleks MCH/DHT
i pomoćna postrojenja i sistemi
u Rafineriji nafte Pančevo

Realizacijom projekta modernizacije, NIS će proizvoditi izvezno orijentisane derivate po evropskim standardima i postati snažan konkurent većini naftnih kompanija u okruženju

Nakon što je ruski energetski gigant Gazprom naftu preuzeo Naftnu industriju Srbije u februaru ove godine, pozitivan trend poboljšanja finansijskog stanja Kompanije, nastavljen je u trećem kvartalu u kojem čisti priliv iznosi 67 miliona dolara, dok je čista dobit prognozirana na tri milijarde dinara. Takođe, refinansiran je kredit, a prema rezultatima u poslednjih sedam meseci, potraživanja su smanjena za osam odsto, a dugovanja za 18 odsto. U odnosu na prvi kvartal povećana je i proizvodnja nafte i gasa za pet odsto.

Od kada je u okviru rusko-srpskog međudržavnog sporazuma iz oblasti naftne i gasne privrede ruska kompanija Gazprom naftu preuzela 51 odsto akcija NIS-a, (vlasnik preostalih 49 odsto akcija je Vlada Srbije), u Kompaniji je mnogo toga, za vrlo kratko vreme učinjeno. U ovom trenutku u Kompaniji se sprovodi optimizacija troškova i kupovine, povećana je efikasnost rada rafinerije, povećava se i izvoz kao i količine realizacije gasa, uz istovremeno smanjenje upravljačkog aparata. Osim toga, radi se i na stvaranju elemenata za dugoročnu stabilnost kompanije, odnosno formira se petogodišnja strategija razvoja, čiji je jedan od ključnih elemenata kompleksan proces modernizacije prerađivačkog kompleksa. Bitno je istaći da su napravljeni prvi koraci ka postizanju cilja, a to je stvaranje konkurentne kompanije u uslovima slobodnog tržišta.

Prema uslovima kupoprodajnog ugovora, Gazprom naftu će do 2012. godine u okviru proizvodnog kompleksa NIS-a investirati više od 548 miliona evra. Investicionim programom, predviđenim kupoprodajnim ugovorom, planirano je proširenje proizvodnih kapaciteta i tehničko-tehnološka

modernizacija rafinerija u Pančevu i Novom Sadu, sve u cilju povećanja kvaliteta proizvoda do standarda evro-5 i razvoja prometne mreže kompanije.

Osnovni prioriteti NIS-a do kraja 2009. godine, koje je zacrtalo novo rukovodstvo postavljeno nakon dolaska Gazprom nafta, su povećanje dobiti i stvaranje čvrste baze za dalji razvoj.

Naftna industrija Srbije (NIS) je jedna od najvećih vertikalno-integriranih naftnih kompanija u jugoistočnoj Evropi. Bavi se istraživanjem, proizvodnjom i prerađom nafte i prirodnog gasa, kao i prometom širokog asortimana naftnih derivata. Prerađivački kompleks sastoji se od dve rafinerije nafte, koje se nalaze u Pančevu i Novom Sadu. U njima se proizvodi ceo spektar naftnih derivata - od motornih benzina i dizel goriva, do motornih ulja i sirovina za petrohemijsku industriju. Prosečni godišnji obim prerade premašuje četiri miliona tona sirove nafte. Maksimalni kapacitet rafinerijskih postrojenja dveju rafinerija je približno sedam miliona tona sirove nafte godišnje - u Pančevu do 4,8 miliona tona, a u Novom Sadu do 2,5 miliona tona sirove nafte godišnje. Uz pomoć modernih tehnologija i optimizacijom procesa u ove dve rafinerije je u 2009. godini počela proizvodnja domaćeg evro dizela, prvi put u Srbiji, koji odgovara svim evropskim standardima.

Kompanija poseduje 480 benzinskih stanica i skladišta na teritoriji Srbije. NIS izvozi motorna goriva, benzol, toluen, putni i industrijski bitum u zemlje Evropske unije, Ukrajinu, Hrvatsku, Crnu Goru, Bosnu i Hercegovinu.

Spremni za modernizaciju

NIS je svestan da borba za tržište u regionu sa dobrim potencijalom ekonomskog rasta neće biti laka. Zbog toga je prioritet dat modernizaciji. Kada kompanija na tržištu u potpunosti bude plasirala proizvode evropskog kvaliteta, postaća snažan konkurent većini naftnih kompanija u okruženju. To je i prilika za širenje u regione u kojima NIS ima logističku prednost. Reč je o delu Bugarske, Makedoniji, Bosni i Hercegovini, kao i Crnoj Gori i Hrvatskoj. Ključni element kompleksnog procesa modernizacije kojim je obuhvaćeno proširenje proizvodnih kapaciteta i tehničko-tehnološka modernizacija rafinerija u Pančevu i Novom Sadu je izgradnja postrojenja za laki hidrokrekling i hidrodoradu u pančevačkoj Rafineriji. Realizacijom ovog projekta, NIS će proizvoditi derivate po evropskim standardima i proizvode koje su izvezno orijentisani.

Naime, projekat izgradnje kompleksa za laki hidrokrekling i hidrodoradu u Rafineriji nafte

Pančevo, čija je vrednost preko 396 miliona evra, predviđa izgradnju pet novih postrojenja, te modernizaciju i rekonstrukciju još 19 objekata privredne infrastrukture, koja je neophodna da bi se obezbedilo funkcionisanje ovog postrojenja. Realizacija datog projekta daće NIS-u mogućnost da potpuno pređe na proizvodnju ekološki čistog goriva - bezolovnih motornih benzina i evro dizela 5 sa sadržajem sumpora ne većim od 10 ppm, što odgovara standardu „Evro - 5“. Rok za realizaciju ovog projekta je treći kvartal 2012 godine. Nakon početka rada kompleksa NIS će značajno povećati proizvodnju derivata. Na godišnjem nivou, proizvodnja bezolovnih benzina biće veća za 638.000 tona, a proizvodnja evro dizela za više od 1.300.000 tona.

Važan pravac modernizacije je i povećanje ekološke bezbednosti proizvodnih procesa NIS-a. U skladu sa tim, proizvodnjom ekološki čistih goriva, postrojenje za hidrokrekling doprineće i značajnom poboljšanju ekološke situacije. Projekat, između ostalog, predviđa izgradnju postrojenja za proizvodnju sumpora, postrojenja za granulaciju sumpora, regeneraciju amina, čišćenje kiseline voda, kao i baklje za spaljivanje gasa u ugljovodonicima i baklje za spaljivanje kiselog gasa. Pored toga, predviđena je i izgradnja sistema otpadnih voda, kao i sistema koji će sprečiti zagađenje vazduha, površinskih i podzemnih voda, kao i zemljišta.

Izgradnja novih postrojenja, koja su naprednija i efikasnija u poređenju sa sadašnjim postrojenjima za prečišćavanje, obezbediće značajno smanjenje emisija štetnih supstanci (benzena, sumpor-dioksida, oksida azota, tvrdih čestica) u atmosferu, što će generalno poboljšati ekološku situaciju u okruženju NIS-ovih rafinerija.

Живети лагодније, осећати се сигурније

Негујући 150 година дугу традицију осигурања у Србији, Компанија „Дунав осигурање“ подстиче класичне вредности домаћинске културе, у споју са трендовима савременог бизниса. Регистровани смо за све врсте осигурања (више од 90 производа). Стручно знање запослених, чврсти принципи рада и пословања, засновани на квалитету радних процеса, почев од пружања информација клијентима, квалитетне припреме уговора са јасном дефиницијом најшире заштите осигураника, па све до ажурне исплате штета у случају остварења ризика, гаранти су сигурности и поверења, чинећи од Компаније значајан фактор стабилности.

Moskovska banka Beograd**DELIMO PRAVE VREDNOSTI
У НАС ОБЩИЕ ЦЕННОСТИ****BANKA SVETSKE METROPOLE**

Balkanska 2, www.moskovskabanka.rs, tel: 011/395 22 63

**СОГЛАШЕНИЕ
О СОЗДАНИИ РОССИЙСКО-СЕРБСКОГО
БИЗНЕС-ДИАЛОГА**

Президенты и Председатели России и
Сербии, представители Пресс-клуба ОАО «Банк
Москва» А.Ф. Бородин и Председатель
«ПСП-ФАРМАН» Б. Груич (далее – Стороны),
будучи привлекенными основными участниками
привлеченных установления, расширения и укрепления
длительного сотрудничества между деловыми
сообществами России и Сербии:

выражая стремление к активному участию в
реализации соглашений, заключенных
между Россией и Сербией в области
торгово-экономического и инвестиционного
сотрудничества в рамках
своей компетенции;

стремясь к созданию контактов и
развитию долгосрочного взаимовыгодного
партнерства между деловыми сообществами
России и Сербии, основанного на интересах
их членов;

принимая во внимание важность тесного и
координированного сотрудничества в
целях содействия экономическому развитию
России и Сербии;

убежденные, что организация постоянного
делового диалога послужит
успешной реализации этих целей и
сформирует новую уникальную форму
сотрудничества в российско-сербских
отношениях.

Стороны заключили настоящее Соглашение о
создании **Российско-Сербского Бизнес-Диалога**,
именуемого далее «Диалог», который будет носить
характер деятельности в режиме саморегулирования в
соответствии со следующими принципами.

Статья 1. Цели Диалога

Цели Диалога являются: содействие
экономическому развитию и сотрудничеству между
Россией и Сербией путем поощрения диалога между
российскими и сербскими предпринимателями, развития
частных и предпринимательских инициатив, а также
выработки рекомендаций, укрепления российско-
сербских деловых отношений и представительств
структур России и Сербии.

Статья 2. Деятельность Диалога

Заседания Диалога проводятся по мере
необходимости, но не реже одного раза в три месяца
приоритетно, как правило, в проведении

**SPORAZUM
O FORMIRANJU RUSKO-SRPSKOG
POSLOVNOG DIALOGA**

Privrednici i predstavnici Rusije i Srbije, koje
predstavljaju Predsednik BANK OF MOSCOW, Andrej
F. Borodin i Predsednik PSP FARMAN, Branislav
Grujić (u daljem tekstu: Strane), posredstvom izvornih
pristupnih dokumenata, izjavljuju o njihovom
održavanju dostojanstva i obeštavanju dugoročne
saradnje među poslovnim zajednicama Rusije i Srbije:

Izražavajući stremljenje ka aktivnom učešću u
realizaciji sporazuma zaključenih između
Rusije i Srbije u oblasti trgovinsko-ekonomske i
investicione saradnje, a u okviru svojih
kompetencija;

Stremeci ka podizanju nivoa saradnje i
razvijanju dugoročnog partnerstva na
osnovu koristi među poslovnim zajednicama
Rusije i Srbije, koje se zasniva na interesima
njihovih članova;

Uzimajući u obzir značaj tih i koordinirane
saradnje, u cilju podizke ekonomskog nivoa
Rusije i Srbije;

Ubedeni da će organizacija kontinuiranog širokog
poslovnog dijaloga potpomoci uspešno
ostvarenje ovih ciljeva i formirati novi,
jedinstveni oblik saradnje u rusko-srpskim
odnosima.

Zaključuju ovaj **Sporazum o formiranju Rusko-
Srpskog Poslovnog dijaloga** (u daljem tekstu: **Dijalog**)
koji će svoju delatnost ostvarivati samoreguliranjem, u
skladu sa sledećim principima.

Član 1. Ciljevi dijaloga

Ciljevi Poslovnog dijaloga su sledeći: podizka
ekonomskog nivoa između Srbije i Rusije putem
podizanja dijaloga između ruskih i srpskih predstava,
razvoja privatnih i preduzetničkih inicijativa, kao i izrada
preporuka delatnog udruživanja Rusije i Srbije za
ostvarenje rusko-srpskih poslovnih odnosa.

Član 2. Delatnost dijaloga

Zasedanja dijaloga održava se po potrebi, ali ne manje
od jednom puta u tri meseca, sa prednostima u
oblasti prioritarnih kontakata Rusije i Srbije.

многомерностіи мероприятий России и
Сербии.
В рамках Диалога и в интересах его членов могут
создаваться тематические рабочие группы, заседания
которых проводятся по мере необходимости, и
которые представляют отчет Диалога не реже
одного раза в год.

Статья 3. Членство в Диалоге

Членство в Диалоге является открытым для
представителей бизнес-структур, а также для любых
других корпоративных субъектов и финансовых
организаций России и Сербии, определенных
Сторонами.

Статья 4. Структура Диалога

Российская и Сербская Стороны Диалога не
отвечают за обязательства друг друга, а также
других участников Диалога.
Диалог осуществляется двумя сопредседателями от
каждой из сторон, которые несут ответственность за
общую деятельность Диалога и по мере
необходимости согласовывают между собой порядок
деятельности Диалога.
Сопредседатели назначают ответственных
секретарей Диалога с каждой из сторон.

Статья 5. Методы деятельности Диалога

Диалог осуществляет свою деятельность согласно
своим целям и функциям в соответствии со ст. 1
и ст. 2 настоящего Соглашения следующими
способами:

- Диалог поощряет контакты между
российскими и сербскими членами в целях
содействия созданию и успешному
функционированию совместных
предприятий и других видов делового
партнерства между корпорациями,
холдингами, финансовыми организациями и
консалтинговыми компаниями Российской
Федерации и Республики Сербия;
- Диалог в рамках своей компетенции
осуществляет деятельность по разрешению
вопросов торговых и инвестиционных
барьеров, спор и ограничений, которые
могут возникнуть перед её членами в
области налогового, таможенного,
правового регулирования и других сфер;
- Диалог поддерживает обмен информацией
средств связи, включая ответственность
российской и сербской практик в области
международной торговли, научно-
исследовательских разработок;

у okviru dijaloga i u interesu njegovih članova mogu se
stvoriti tematske radne grupe, čija zasedanja se
održavaju prema potrebi, a izjavljuju o njihovom
održavanju dostojanstva se Dijalogu ne manje nego
jednom godišnje.

Član 3. Članstvo u Dijalogu

Članstvo u Savetu je otvoreno za predstavnike poslovnih
strukture, kao i za druge korporativne subjekte i
finansijske organizacije Rusije i Srbije, prema
odobranju Strana.

Član 4. Struktura dijaloga

Ruska i srpska Strana dijaloga ne nose odgovornost za
obaveze druge Strane, kao i za obaveze drugih članova
dijaloga.
Dijalog predvodeću dva kopredsednika sa svake
Strane, koji snose odgovornost za opštu delatnost
dijaloga i po potrebi usaglašavaju redosled delatnosti
dijaloga.

Kopredsednici postavljaju odgovarajuće sekretare
dijaloga sa svake od Strana.

Član 5. Metode delatnosti dijaloga

Dijalog obavlja svoju delatnost u skladu sa ciljevima i
funkcijama prema odobranju čl. 1 i 2 ovog Sporazuma,
i to na sledeći način:

- Dijalog podstiče kontakte između ruskih i
srpskih članova, u cilju podizke formiranja i
uspešnog funkcionisanja zajedničkih
preduzeća i ostalih oblika poslovnog
partnerstva između korporacija, holdinga,
finansijskih organizacija i kompanija sa
konsalting Ruske Federacije i Republike
Srbije;
- Dijalog, u okviru svojih kompetencija,
otvoraću delatnost rešavanja pitanja
trgovinskih i investicionih prepreka,
sporova i ograničenja sa kojima se članovi
dijaloga mogu suočiti u oblasti porezke,
carinske i pravne regulative, ali i u drugim
oblastima;
- Dijalog podržava razmenu informacija
među svojim članovima po pitanju ruske i
srpske prakse u oblasti međunarodne
trgovine, međunarodnih razlika,
privredne saradnje, kao i korporativne i
socijalne odgovornosti;
- Dijalog podržava interese svojih članova,

промышленного сотрудничества, а также
корпоративной и социальной
ответственности;

4. Диалог поощряет интересы своих
членов посредством эффективного
использования средств массовой
информации, включая телевидение, радио,
печатные и специальные издания, с целью
создания атмосферы открытости и
прозрачности в деле развития
взаимовыгодного сотрудничества между
своими членами;

5. Диалог, в соответствии с интересами своих
членов, организует встречи бизнес-
делегаций, встречи представителей
компаний и предприятий, оказывает помощь
в проведении совместных российско-
сербских форумов, семинаров, круглых
столов, конференций, выставок, ярмарок и
других мероприятий с целью расширения
торгово-экономического сотрудничества
между Россией и Сербией.

Статья 6. Вступление в силу

Настоящее Соглашение вступает в силу с момента
его подписания и будет действовать в течение пяти
лет. Срок действия настоящего Соглашения будет
последующим автоматически продлеваться, если ни
одна из договаривающихся Сторон в письменном
виде не уведомит другую Сторону не позднее чем за
6 месяцев о своем желании прекратить действие
настоящего Соглашения.
По взаимному письменному согласию Сторон в
настоящее Соглашение могут вноситься изменения и
дополнения.
Свершено в Белграде 05.12.2008 в двух
экземплярах, на русском и сербском языках,
каждый из которых имеет одинаковую юридическую
силу.

Президент **Президент** **Председник** **Председник**
ОАО «Банк **«ПСП-ФАРМАН»** **BANK OF** **PSP FARMAN**
Москва» **Б. Груич** **MOSCOW** **Andrej F. Borodin** **Branislav Grujić**
А.Ф. Бородин **Б. Груич**

formiranju centralnog distributivnog
skladišta za snabdevanje robom široke
potrošnje ruskog tržišta u okolini Moskve,
rekonstrukciji Đerdapa, saradnji banaka i
mogućnosti kupovine domaće banke od
strane ruskih finansijskih organizacija.
Kopredsednici Biznis dijaloga su
presednik Moskovske banke Andrej
Borodin i predsednik kompanije PSP
Farman Branislav Grujić.

U junu ove godine u Moskvi je održano
drugo zasedanje dijaloga u čijem radu su
učestvovali zamenik predsednik Vlade
Srbije Ivica Dačić, ministar spoljnih poslova
Srbije Vuk Jeremić, izaslanik predsednika
Rusije Georgij Poltavčenko, prvi izvršni
potpredsednik Ruskog saveza privrednika i
preduzetnika, Aleksandar Murić, č,
predsednik Moskovske banke, Andrej
Borodin, kao i drugi predstavnici ruskog i
srpskog političkog i poslovnog društva.

Govoreći na ceremoniji otvaranja
Forum, Andrej Borodin je istakao:
„Srbija predstavlja jednog od osnovnih
partnera Rusije na Balkanu. Prema
rezultatima u 2008. godini, obim
međusobne robne razmene između naših
zemalja iznosio je oko četiri milijarde
USA dolara“, i najavio da su
najinteresantniji pravci, za širenje
saradnje dveju zemalja energetika, objekti
infrastrukture, bankarski sektor i
turizam.

Pravim informacijama do uspešnije saradnje

Nastavak sa strane VI

O tome svedoči i aranžman od nekoliko desetina
milijardi dolara koji je Rusija postigla sa Kinom
u nedelji pre dolaska Medvedeva u Srbiju. Iste
šanse postoje sa Srbijom, normalno, proporcijal-
no našoj veličini i mogućnostima.

● **Na koji način srpska i ruska privreda mogu
da poboljšaju međusobnu povezanost i gde vi
uvidate šanse srpskih firmi na ruskom tržištu?**

- Postoji staro uvrženo mišljenje da je Rusija
tržište gde je sve moguće prodati, zaboravljajući
da to više nije Sovjetski savez, a mi nismo Jugo-
slavija. To je danas strašno izbirljivo tržište, sa
mnogim preprekama za plasman robe i neophod-
no je ozbiljan marketinški pristupa brendiranju
robe iz Srbije. Povećanje našeg izvoza je direktno
povezano sa pomoći koju država Srbija mora da

pruži svojim izvoznicima kroz stimulacije izvoza
i formiranje državno-privatne firme koja bi pru-
žila svoje dobre usluge maloj srpskoj privredi u
plasmannu proizvoda.

● **Poslovni forum trebalo bi da približi pri-
vrednike jedne i druge zemlje i otkloni proble-
me nedovoljnog međusobnog poznavanja.
Koliko se u tome uspeva?**

- To je problem kojim bi delom trebalo da se
bavi i Rusko-srpski biznis dijalog. Posle nomina-
vanja gospodina Borodina, predsednika Banke
Moskva, i mene za kopredsednike Dijaloga, mno-
ge stvari su pokrenute. Održana su dva susreta,
prvi u Beogradu, a drugi u Moskvi, koji su imali
neke svoje pozitivne domete. Otvorene su stalne
kancelarije u Beogradu i Moskvi. Lično mislim da
možemo učiniti više, ali nailazimo na mnogo pre-
preka. U Srbiji do pre godinu dana vrlo malo lju-

di je imalo želju da se bavi poboljšanjem poslovnih
odnosa dve zemlje. Danas je to hit tema i na
sve strane se osnivaju poslovni saveti, društva ko-
ja imaju za cilj propagiranje boljih odnosa. Mno-
gi to rade očekujući zaradu, a neki prosto da bi
opravdali svoje pozicije u državi. Sve to pravi za-
bunu i pojavljuje se mnogo posrednika koji ru-
skom biznisu obećavaju kule i gradove, što se za-
vršava neprijatnim scenama. Malo ljudi u Srbiji
razume način rada i mentalitet ruskih partnera.
Vodeći biznismeni u Srbiji, uz nekolicinu izuze-
taka, ne govore ruski, a sa Rusima je teško pravi-
ti biznis na engleskom ili srpskom. RSBD ni u
kom slučaju ne pretenduje da bude jedino mesto
susreta biznisa, ali sa velikom transparentnošću i
bez jednog materijalnog uslovljavanja pomaže
ruskim i srpskim partnerima. Ako ništa, sa tač-
nim informacijama.

D. Bisenić - M. Mitrović

ПСП-ФАРМАН

PSP-FARMAN

www.psp-farman.com

General Contractor

Project:
SKOLKOVO
Moscow School of Management

PSP-FARMAN realizuje prvorazredni- multifunkcionalni
projekat „BLOK 65“ (Omladinskih brigada 86, N. Beograd)
koji sadrži stambeni, komercijalni i poslovni prostor.
Ukupna nadzemna površina 103.545 m², dok je podzemna
površina 48.000 m² (1.440 parking mesta).
Početak 2010 - završetak 2012.

ООО «ПСП-Фарман» реализует великолепный
мультифункциональный проект «БЛОК 65» (Новый
Белград, ул. Оmladинских бригада, д.86), в который
входят жилые, коммерческие и офисные помещения.
Общая наземная площадь 103.545 м², пока подземная
часть занимает
площадь 48.000 м²
(1.440 парковочных
мест). Начало
строительства
2010г., окончание
строительства 2012 г.

Unutrašnjost kompleksa:
Zar ne može Novi Beograd da ima
starogradsku atmosferu i dušu?

Внутренность комплекса:
Разве не может Новый Белград обладать
атмосферой и душой старинного города?

Saradnja sa Rusijom je garant energetske stabilnosti

Nastavak sa strane IX

● **Da li u perspektivi vidite neku rusku kompaniju kao manjinskog strateškog partnera u EPS-u?**

- Rusi su zainteresovani za strateško partnerstvo na realizaciji projekata gasnih elektrana i moguće je da će na tenderu koji će uskoro biti raspisan za gasnu termoelektranu - toplanu u Novom Sadu učestvovati i ruske kompanije. Ako bude dala najbolju ponudu neka od njih će biti odabrana i postaće manjinski vlasnik termoelektrane-toplane u Novom Sadu čiji je suvlasnik EPS.

Interesovanje ruskih kompanija izraženo je i za rudarski sektor. Ono je sada malo smanjeno zbog efekata svetske krize, ali i pored toga postoji interesovanje ruskih firmi za ulaganja u sektore rudarstva i mašinogradnje u Srbiji. Dakle, jasno se vidi se da postoji generalna tendencija ruskih kompanija da ulažu u Srbiju. Naglasio bih i to da se očekuje da će tokom posete predsednika Medvedeva Beogradu sigurno biti potpisani protokoli za nove projekte, najverovatnije u vrednosti od milijardu dolara ili milijardu evra. U prvom redu, reč je o infrastrukturnim projektima. Na zasedanju srpsko-ruskog komiteta za privrednu i tehničku saradnju razmatraćemo i neke konkretne mogućnosti produbljavanja ukupne saradnje sa željom da zaostatak u trgovinskoj razmeni sa Rusijom koji se pojavio ove godine zbog krize bude prevaziđen. Naš plan je da u skoroj budućnosti udvostručimo privrednu saradnju sa Rusijom.

● **Da li očekujete da će ruske kompanije biti zainteresovane za izgradnju**

elektroenergetskih proizvodnih objekata u Srbiji?

- Sve je moguće ukoliko ruske ponude na tenderima budu bolje od ponuda drugih kompanija.

● **Šta bi ste poručili ruskim partnerima povodom 20. oktobra, Dana oslobođenja Beograda?**

- Moja želja bi bila da onaj sistem vrednosti koji se odnosi na slobodu, znanje, rad, uzajamno uvažavanje i prijateljstvo dođe do punog izražaja u odnosima naših naroda i država i u danima nakon završetka oktobarskih svečanosti. Smatram da će susret predsednika Srbije i Rusije još više ojačati naše odnose i da će biti na dobrobit građana naših dveju zemalja. Smatram da svako dalje intenziviranje sveukupnih odnosa Rusije i Srbije omogućava brži preporod naše zemlje ali doprinosi i daljem razvoju jedne velike i snažne države kakva je Rusija. Saradnja sa Rusijom je važna i zbog toga što je unipolarnost sveta praktično nestala. Svetska ekonomska kriza je pokazala da je jedan koncept doživeo svoj kraj i da se odnosi u svetu moraju zasnivati na većem uvažavanju interesa kako velikih tako i malih država i naroda. U tom smislu veoma je značajno ekonomsko i političko snaženje ne samo Rusije i Kine, već i zemalja Trećeg sveta. Svedoci smo određenih pokreta i promena od Latinske Amerike do Afrike i raduje me što većina tih pokreta stavlja u žižu ono što predstavlja najveću vrednost svake civilizacije, a to su sloboda, slobodan razvoj, slobodno korišćenje sopstvenih resursa, preplitanje interesa, kultura i stvaranje nekih drugih osnova da bi svet bio bolji nego što je danas. ■

Dragan Stanković, direktor Hidroelektrana Đerdap, o

Revitalizacija vredna

Modernizacija Hidroelektrane Đerdap 1 započela je 1. septembra ove godine radovima na revitalizaciji šestog agregata. Planom je predviđeno da revitalizacija tog agregata traje 12 meseci, a kada je reč o preostalih pet agregata radovi će trajati po deset meseci. Takav tempo je preciziran ugovorom između Elektroprivrede Srbije, Hidroelektrana Đerdap i ruske kompanije Silovije mašini koja sprovodi revitalizaciju.

Procenjena vrednost poslova je oko 170 miliona dolara. Koliko je revitalizacija značajna za HE Đerdap 1 najbolje ilustruje podatak da je nominalna snaga postojećih agregata 178 megavata, ali faktički mi radimo sa snagom od 190 megavata. Ugovorom je predviđeno da nova snaga agregata bude povećana na najmanje 201 megavat. To će biti omogućeno zamenom opreme i radnog kola čime će se povećati stepen korisnosti. Na taj način mi bi smo dobili dodatnih desetak megavata po agregatu odnosno ukupno oko šezdesetak megavata što će svakako doneti i benefite u proizvodnji. Dakle, osnovni cilj revitalizacije HE Đerdap 1 je produženje njenog veka trajanja, s obzirom na to da je elektromašinska oprema u elektrani u upotrebi već 40 godina. Proizvedena oprema iz Rusije je stigla u Srbiju i radovi će započeti nakon demontaže šestog agregata i mogu da konstatujem da se saradnja sa partnerima iz Silovijih mašina odvija na zadovoljavajućem nivou. Kompletna revitalizacija svih šest agregata na HE Đerdap 1 trebalo bi da se završi do 2015. godine - kaže Dragan Stanković, direktor Hidroelektrana Đerdap.

● **Ugovor sa Silovijim mašinama sklopljen je pre više godina. Da li je nešto od predviđenih poslova urađeno do sada?**

- Ugovor sa Silovijim mašinama potpisan je još 2003. godine. Naš ugovor je odmah počeo da se realizuje iste godine kada je i potpisan, međutim s obzirom na to da je međudržavni sporazum oko regulisanja starog klirinškog duga bivšeg Sovjetskog Saveza prema bivšoj SFRJ, odnosno prema njenim nekadašnjim članicama potpisan 2007. godine tek tada su se stekli uslovi za nastavak poslova, to jest isporuku opreme iz Rusije. Do tada su na HE Đerdap 1 obavljani radovi koje su izvodile srpske firme angažovane kao podgovarači sa ruske strane. Primera radi, izvršena je revitalizacija dizalica, izrađen je novi preturbinski zatvarač i napravljena remontna baza. Takođe, urađena je i oprema za prvi agregat koja je uskladištena u fabrikama LMZ i Elektro sila u Rusiji. Reč je o fabrikama koje su proizvođači sadašnje opreme montirane na Đerdapu 1

Poslovi za srpske firme

● **Da li u radovima na revitalizaciji i modernizaciji HE Đerdap kao podizvođači učestvuju i srpske firme?**

- Određeni ugovori sa domaćim firmama su već zaključeni. Na primer, sa Institutom za ispitivanje materijala Srbije, zatim Jadranom Beograd, koji je nedavno na tenderu izborio pravo na izvođenje antikorozivnih radova na opremi koja pristigne iz Rusije. Uskoro bi trebalo da budu postignuti ugovori sa Institutom Mihailo Pupin za isporuku automatike i upravljanja za svih šest agregata. Fabrika Sever Subotica biće angažovana u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama na montaži generatora, a verovatno će biti posla i za još neke firme iz Srbije za određene poslove.

ugovoru sa ruskom kompanijom Silovije mašini

170 miliona dolara

➤ Osnovni razlog revitalizacije je produžetak radnog veka hidroelektrane. Za naš sistem je veoma značajno da Đerdap 1 efikasno funkcioniše i u narednih 40 godina

1971. godine kada je hidroelektrana počela sa radom. Oni su i danas isporučio opreme za Đerdap tako da za svih šest agregata generatore i turbine proizvode LMZ i Elektro sila. Nakon potpisivanja međudržavnog sporazuma o regulisanju starog klirinškog duga urađena su i ostala potrebna dokumenta za nastavak radova, a u martu ove godine potpisana je osma dopuna ugovora kojom je definisan početak radova na revitalizaciji.

● **Koliki je značaj revitalizacije HE Đerdap 1?**

- U ovom trenutku, u okviru Elektroprivrede Srbije, istovremeno se rade revitalizacije dve hidroelektrane, Đerdap 1 i Bajina Bašta. Kada je reč o Đerdapu van pogona godinu dana biće 200 megavata. Naša iskustva pokazuju da je sa dotocima Dunava kakvi su bili u prethodnom periodu moguće ostvarivati proizvodnju električne energije bez gubitaka. Osnovni razlog revitalizacije je produžetak radnog veka hidroelektrane. Za naš sistem je veoma značajno da Đerdap 1 efikasno funkcioniše i u narednih 40 godina.

● **U kojoj se trenutno fazi nalaze radovi na revitalizaciji šestog agregata?**

- Demontiran je jedan krupan deo, Gornji krst. U toku su pripreme za kompletno vađenje generatora i turbine iz turbinske jame. Po planu radova, demontaža bi trebalo da bude završena do kraja novembra. Kada to bude završeno, delovi turbine biće ukrucani na brodove koji će opremu odvesti u ruske fabrike LMZ i Elektro silu na revitalizaciju. Te dve

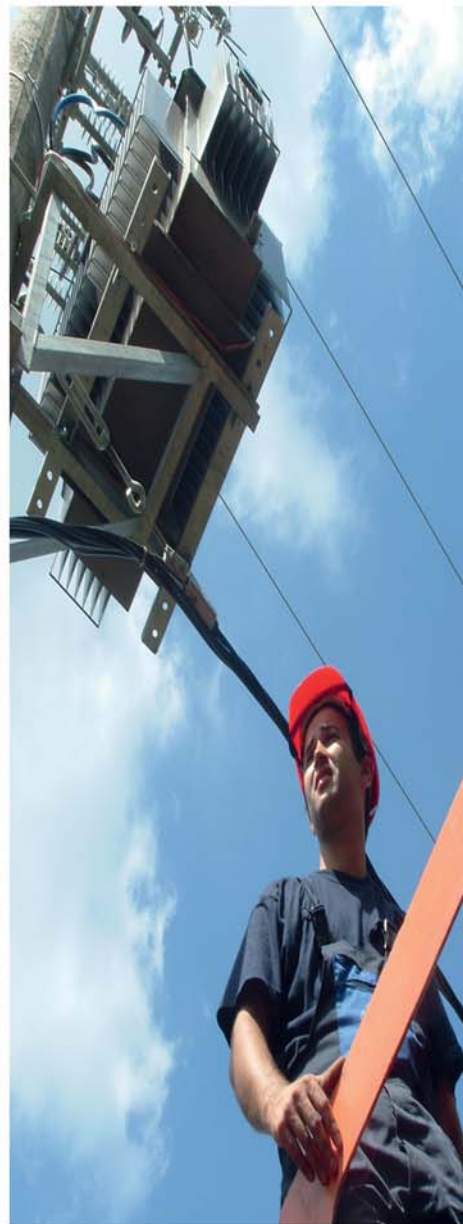
fabrike su poznati i priznati proizvođači energetske opreme. U stručnim krugovima je poznato da su sve turbine u svetu gabarita sa radnim kolom prečnika od 9,5 metra, tipa „kaplan“ kakva je ova na Đerdapu 1, proizvedene u ruskim fabrikama. To je najbolji pokazatelj s kojim iskustvom i znanjem raspoložu naši ruski partneri.

Gojko Vlaović

Драган СТАНКОВИЧ

*директор Гидроелектростанции Джердап
о Соџлаинии с российской
компанией «Силовые машины»*

Основной целью реконструкции Гидроэлектростанции Джердап 1 является продолжение ее работоспособности, поскольку функционирующее оборудование в ней уже в употреблении 40 лет. Оборудование для ГЭС Джердап 1 из России уже доставлено в Сербию и работы по ее обновлению должны начать после демонтажа шестого агрегата. Хочу подчеркнуть что сотрудничество с партнерами из «Силowych машин» осуществляется на удовлетворяющем уровне. Полная реконструкция всех шесть агрегатов ГЭС Джердап 1 должна закончиться до 2015 года.

POSTROJENJE ZA PROIZVODNJU NATRIJUM HIPOHLORITA SA AUTOMATSKIM DOZIRNIM SISTEMOM

HLOROGEN[®]

Hlorogen je uređaj za elektrolitičku proizvodnju hlora u obliku rastvora natrijum hipohlorita na mestu njegove potrošnje uz potpuno siguran rad. Proizvodnja rastvora natrijum hipohlorita je jednostavna jer zahteva samo so, omekšanu vodu i električnu energiju, tako da su eksploatacioni troškovi niži u odnosu na upotrebu gasovitog hlora ili komercijalnog natrijum hipohlorita. Sistem je potpuno automatizovan, zahteva minimalno održavanje i jednostavan je za korišćenje.

ABC Food a.d. Ruski Krstur je poljoprivredni kombinat na severu Vojvodine u Opštini Kula. Prostire se na preko 1000ha i obuhvata oranice, hladnjaču sa fabrikom za preradu smrznutog povrća, farmu i ribnjak. U toku 2007.g. kapaciteti hladnjače su udvostručeni, a novim sistemom za preradu otpadnih voda je omogućeno navodnjavanje prirodnim đubrivom i time stvoreni preduslovi za organsku proizvodnju hrane i proizvodnju silaže za ishranu stoke.

Privatizovan je 2003. godine i zapošljava oko 150 radnika izuzetnog znanja i iskustva u oblasti poljoprivrede. Nalazi se u rusinskom okruženju i neguje rusinsku kulturu i tradiciju, sto se između ostalog smatra jednom od konkurentnih vrednosti kombinata.

POLJOPRIVREDA

Na 712 ha sopstvene obradive zemlje i 150 hektara u zakupu gaji se uglavnom povrće, uz poštovanje visokih standarda u primeni savremenih tehnologija obrade i zaštite. Pod zalivnim sistemom je preko polovine oraničnih površina što omogućava dva useva u toku godine.

HLADNJAČA

Pogon je organizovan po HACCP standardima koji garantuje besprekorne uslove proizvodnje, skladištenja i laboratorijske analize sirovina, gotovih proizvoda i otpadnih voda.

Fabrika prerađuje godišnje do 15 000 tona smrznutog povrća, na proizvodnim linijama za preradu graška, kukuruza šećerca, paprike, mrkve, krompira, brokolija, karfiola, i drugog korenasto-krtolastog povrća. Dve savremene linije omogućavaju pakovanje i rinfuze i komercijalnih pakovanja od 450 g. 10 komora za skladištenje smrznutih proizvoda imaju kapacitet od oko 8000 tona, i mogućnost regulacije temperature do -30° C.

PROIZVODI

ABC FOOD je zaštićena robna marka koja se sreće na tržištu Kipra, Crne Gore, Makedonije, Slovenije, Hrvatske i Albanije. Kao sirovina za preradu, povrće iz ovog kombinata se izvozi na evropsko tržište od 1980. godine, i prepoznatljivo je po svom izuzetnom kvalitetu i slasti. Svi proizvodi su duboko zamrznuti nakon blanširanja, laboratorijski ispitani, sortirani i kalibrisani po FAO standardima. Proizvodni i uvozni asortiman obuhvata grašak, kukuruz šećerac, mrkvu, peršun, krompir, brokoli, karfiol, crni luk, boraniju, spanać kao i mešavine po utvrđenoj ili traženoj recepturi.

STOČARSTVO I RIBNJAK

Na 90 hektara sopstvenih livada i pašnjaka uzgaja se oko 700 grla goveda rase Hereford koji se hrane biljnim ostacima iz fabrike za preradu povrća i ispašom, dok su svega oko 140 junadi tovljenici intenzivnog uzgoja.

Ribnjak, aktivne površine oko 90 ha, godišnje prinese oko 150 tona šarana, amura i tolstolobika, od čega oko 90 tona konzumne ribe za isporučivanje na tržište.

ABC FOOD a.d. Ruski Krstur, Ive Lole Ribara 91, 25233 Ruski Krstur, Tel. + 381 25 703 221
email: office@abcfood.rs, www.abcfood.rs

Kompanija Simpo, neosporni lider u proizvodnji nameštaja na području jugoistočne Evrope, sa nesmanjenom posvećenošću nastavlja putem koji je zacrtan još pre skoro pola veka izvozeći svoje proizvode u 26 zemalja širom sveta, sa prosečnom godišnjom stopom rasta izvoza od 20%.

Dizajn i kvalitet - glavni aduti izvoza

Iskrena posvećenost 5.000 Simpovih radnika svakom komadu nameštaja, koji je pokazatelj njihovog umeća i predanosti, i vizionarski menadžment predsednika kompanije, gospodina Dragomira Tomića, osnova su trajanja ovog dinamičnog preduzeća, potkrepljena impresivnim rezultatima.

Zbog činjenice da raspolaže apsolutno zaokruženim procesom proizvodnje, od pogona za proizvodnju industrijske pene i dekorativnih štofova do fabrike za proizvodnju nameštaja i finalnog proizvoda, kompanija je u stanju da u svakom trenutku odgovori i na najveće izazove u vidu ispunjavanja potreba velikih tržišta u kratkom roku, bez kompromitovanja kvaliteta.

Simpobuhvata mnoge delatnosti izvan svoje osnovne oblasti poslovanja - proizvodnje nameštaja. Jedna od njih je i konditorska industrija Kondiva sa svojim već etabliranim brendovima iz kategorije vafla, tvrdih bombona, karamela i modelirane čokolade. Dodatno, Simpo u vlasništvu ima i ekskluzivne ugostiteljske i turističke objekte, kao i transportno preduzeće.

Ipak, Simpo ostaje kompanija koja je pre svega proizvođač nameštaja vrhunskog kvaliteta i dizajna. Sposobnost apsolutnog oslanjanja isključivo na sopstvene kapacitete privilegija je kojom se može pohvaliti mali broj Simpovih konkurenata, a ova

dragocena i retka karakteristika je suština pouzdanosti Simpa kao partnera.

Simpove već godinama svoj najveći izvozni volumen postiže na najzahtevnijim tržištima kao što su Italija, Francuska i ostale zapadno-evropske zemlje koje osim ultimativnog dizajna zahtevaju ispunjenje najstrožih kriterijuma, kvaliteta.

Simpov portfolio proizvodnje nameštaja je izvanredno širok, a svake godine lansiraju se nove kolekcije. Premium kategorija, koja podrazumeva vrhunski dizajn, materijale i izradu, pozicionira Simpo nameštaj ravnopravno u rang sa vodećim svetskim brendovima.

Zbog neospornih poslovnih i proizvodnih karakteristika, Simpu su poverenje ukazala mnoga zahtevna tržišta kao što je i tržište Rusije, bivšeg Sovjetskog Saveza. Još krajem sedamdesetih godina prošlog veka, Simpo je na ovom tržištu dokazao svoju poslovnu reputaciju, opremajući Svetski trgovinski centar u Moskvi kao i brojne hotele, uključujući hotel Saljut, povodom Letnjih olimpijskih igara 1980. godine. Tržište bivšeg Sovjetskog Saveza je bilo i jedan od glavnih dokaza Simpove sposobnosti da odgovori na najveće potrebe, te su tadašnji godišnji izvozi brojali i do 50 miliona dolara.

U sastavu Simpa je i zavisno preduzeće Simpo Line www.simpoline.com koje se uspešno bavi opremanjem enterijera - hotela, poslovnih i rezidencijalnih objekata,

kancelarijskih prostora, školskih, zdravstvenih i drugih prostora, kako u zemlji, tako i inostranstvu.

Simpoline uspešno servisira tržišta od Sredozemnog mora, opremajući reprezentativne hotele u Grčkoj i na Kipru, kao što je „Four Seasons“ pa sve do Severnog mora. Samo u Nemačkoj i u skandinavskim zemljama Simpo je opremio preko 15 renomiranih hotela.

Sa namerom da nastavi u pravcu opravdavanja stečene reputacije, ali i da prevaziđe dosadašnje domete, Simpo u saradnji sa partnerima neumorno radi na kreiranju udobnog, racionalnog ambijenta u domovima potrošača na tržištima širom sveta.

Kontakt Simpo izvoz:
Tel/fax +381 11 26 39 870
exportbg@simpo.rs

www.simpors

Ново дизел гориво ЛУКОИЛ ЕВРО

*Купујте на БС означеним специјалним знаком.
Одговара захтевима европских стандарда EN 590:2004.*

ЛУКОИЛ
увек у покрету